

*Nič krajšieho, ako poznanie
tej skutočnosti, že už vykonali
sme všetko! čo z nás vyvstalo,
a nič sme nie schopní nadto zmôcť,*

Stesky (1903 - 190*)

*No dokážme: že máme ešte síl
dost' v stržňoch, v srdci túžob zásobu;
že miazga naša nielen zahojiť
je v stave rany vlastné, ale aj
z tých púčikov skromných, takmer zmrazených
nanovo vyhnať bujné mládniky;*

(V januári 1895)

Vážení nadšenci umenia v Spišskej Novej Vsi!

Dovoľte, aby som poďakoval členom divadelného súboru Hviezdoslav a všetkým ľuďom, ktorí podporujú činnosť ochotníckych divadiel v Spišskej Novej Vsi. Divadlo bolo a bude súčasťou kultúrnej ponuky nášho mesta, je jeho súčasťou oveľa skôr ako naši predkovia postavili dôstojný divadelný stánok - Redutu. No od čias konca devätnásteho storočia zažíva divadelníctvo v metropole stredného Spiša skutočný rozvoj, ktorého najväčším príkladom je najdlhšie pôsobiaci ochotnícky súbor na Slovensku, práve náš 90-ročný Hviezdoslav. Som veľmi rád, že sa v posledných rokoch dostáva divadlu v našom meste dostatok diváckej pozornosti, všetky profesionálne i ochotnícke súbory majú svojich fanúšikov a ich ponuka žne pozitívne ohlasy. Napriek pandémie Covid-19 a následným obmedzeniam divadlo v našom meste nestráca svojho diváka, ale skôr získava nových ľudí v publiku. Dúfam, že sa to týka aj divadelného súboru, ktorý dal nášmu mestu skutočne veľa - talent, čas, entuziazmus a tisícky hodín práce svojich členov. Tí bez nároku na finančné pôžitky, neváhali a prinášali svojmu obecenstvu nielen slovenskú klasiku, ale aj svetovú drámu, jej protagonisti sa stali súčasťou širokej spišskonovoveskej kultúrnej scény a realizovali svoje nadanie aj v mnohých ďalších oblastiach. Divadelný súbor Hviezdoslav je značkou kvality a bude ňou i v ďalších rokoch. Verím, že v pevnom osobnom

i umeleckom zdraví oslávime okrúhlu storočnicu tohto súboru, ktorý zastáva významné miesto nielen v rámci mesta, regiónu, ale hlavne, v rámci celoslovenskej ochotníckej kultúry. Preto chcem všetkým, ktorí sa čo len troškou pricinili o rozvoj a rozkvet tohto súboru, srdečne poďakovať a zaželať im do ďalších rokov veľa síl, invencie a podpory zo strany všetkých organizácií a inštitúcií.

Pavol Bečarik, primátor Spišskej Novej Vsi

Vážení naši ochotníci Hviezdoslavovci!

Ako to už v živote býva, zážitky, skúsenosti, ale aj roky pribúdajú. Tento rok je pre Vás výnimočný. Oslavujete 90 rokov divadla, tradície, pokory, usilovnosti, zmeny, ale aj pokoja. Počas toľkých rokov sa vždy našla partia ľudí, ktorá svojou zanietenosťou prinášala ľuďom nielen pobavenie, ale aj trpezlivosť pohľad na život. Dnes chcem za seba a možno aj mladšiu generáciu túto námahu osláviť a poďakovať Vám. Ďakujem všetkým, ktorí túto ochotnícku tradíciu započali a aj tým, ktorí ju rozvíjajú dodnes. Chcem Vám s úctou poďakovať, že ste obetovali svoj čas a považovali za potrebné vychovávať aj divadlom. Prajem Vám hlavne pevné zdravie, aby ste vaše skúsenosti a pozitívne hodnoty mohli odovzdať ďalším a ďalším generáciám a aby Vaše predstavenia prinášali radosť a pozitívnu energiu celej spoločnosti. Verím, že si ku Vám nájde cestu množstvo mladých ľudí, zanietených

pre divadlo a spoločne pomôžete ku kultúrnemu rastu nášho krásneho mesta. Držím Vám palce a prajem, aby ste si 90-ročnicu užili s plnou parádou, šťastím a intenzívnou emóciou, ktorá Vás nakopne do ďalšieho umeleckého pôsobenia. Veľa šťastia a ďakujeme.

Ing. Martin Kapusta
riaditeľ Mestského kultúrneho centra SNV

Vážení priatelia novoveskej bíny!

Je mi ctou, že môžem uviesť niekoľko viet k jubileu jedného z najznámejších divadelných súborov na Slovensku. Je nielen divadelníckym sviatkom, ale aj oslavou duchovného rozvoja celého nášho mesta. Činnosť Miestneho odboru Matice slovenskej v Spišskej Novej Vsi v prvorepublikových časoch bola veľmi bohatá a v roku 1922 sa matičiari rozhodli založiť divadelný krúžok. Ten mal 26. novembra premiéru. Na jeho tradíciu nadviazal o desať rokov neskôr divadelný súbor s menom jedného z najväčších básnikov Slovenska.

Divadelníci zo Spišskej Novej Vsi budovali v tunajších ľuďoch slovenské povedomie, ale aj rozširovali obzory kultúrneho poznania, starali sa o estetickú výchovu mládeže i dospelých. V dnešných časoch masmediálneho a informačného gulášu nie je problém načrieť do tej alebo onej misky aj s hodnotnou umeleckou ponukou, vybrať si hoc aj na diaľku divadelný kus. Ale v pionierskych časoch novoveského divadelníctva boli múzy ctenými dámami. Shakespe-

are z televízie je ako dokument o Slovenskom raji, nie že by nebol pekný, ale zažiť ho na vlastnej koži je kvalitatívne iný zážitok. Tak je to aj s našimi Hviezdoslavovcami. Zažiť ich umenie je pridanou hodnotou kultúrnej ponuky v Spišskej Novej Vsi.

Prvé divadelné predstavenie, ktoré som v živote videl, bolo práve v podaní našich Hviezdoslavovcov. Možno náhoda, možno niečo viac, na čo sa v živote nezabúda. Veď aj naše prvé lásky stretáme „náhodne“... Desaťročia som sledoval umeleckú púť nášho súboru, ktorá - ako to v živote býva - prešla rôznymi obdobiami. S väčšinou protagonistov sa dobre poznám, v srdci mi ostali aj tí, ktorí už nie sú medzi nami, verím však, že najslávnejšie obdobie súboru je ešte len pred nami. Verím, že si k nemu budú hľadať cestu mladí ľudia z nášho mesta i okolia a prinesú doň entuziazmus, energiu a nové nápady. K výročiu želim Hviezdoslavovcom veľa predstavení, na konci ktorých bude aplauz a dobrý pocit zo sebarealizácie!

S úctou Váš Ján Volný

Milí divadelní ochotníci,

chcem vám vyjadriť veľké poďakovanie za Vašu dlhoročnú aktivitu v oblasti neprofesionálneho divadla, ktorou ste niekoľko desaťročí dotvárali kolorit kultúrneho diania v našom meste. 90-tka je ozaj už vážne číslo v súvislosti s vekom človeka a ešte vážnejšie, ak ide o existenčnú dĺžku akéhokoľvek cieleného zoskupenia ľudí fungujúceho na ochotníckom prin-

cípe. O to viac, takého krehkého a tvárneho „telesa“ ako je divadelný súbor. Iste nebolo ľahké celé tie roky neustále motivovať ku kreatívnej činnosti, zháňať technickú vybavenosť, získať finančné zdroje či neustále prichádzať s tvorivými nápadmi.

Verím, že sa Vám bude dať odovzdávať svoje

skúsenosti a náboj ďalším generáciám ochotníkov, ktorí prídu po Vás. Do nasledujúcich rokov Vám, milí naši Hviezdoslavovci, prajem novú energiu, radosť z činorodej práce a veľa hodnotných inscenácií.

Mgr. Monika Tkáčová, riaditeľka Spišského kultúrneho centra a knižnice v Spišskej Novej Vsi

Samospráva DS Hviezdoslav pri MKC Spišská Nová Ves

MAGDALÉNA CIBULOVÁ
hospodárka

PETER KÖNIG
kontrolór

DAGMAR JURAŠKOVÁ
členka výboru

ALBÍN MEDÚZ
predseda

PETER KRAUS
člen výboru

JÁN BERČÁK
člen výboru

90 rokov činnosti ochotníckeho divadelného súboru HVIEZDOSLAV

Peter König

Ludská pamäť býva dosť chatrná a deravá. O rôznych významných udalostiach v určitých časoch sa podávajú svedectvá - do čias vynálezu hromadnej kníhtlače starým pánom Gutenbergom v roku 1455 iba ústne, či krvopotne pisármi zachytené na pergamene či inom materiáli brkom zapísané a v koži zaviazané.

Pán Gutenberg nám teda pomohol.

Činnosť divadelného súboru HVIEZDOSLAV sa už nespolieha na chabú pamäť. Usilovní aktéri - herci, okrem svojej hlavnej činnosti na javisku, sa z času na čas chopia pera a obzrú sa poza plece na minulosť - píšú. Zanechávajú svojej a budúcej dobe svedectvá vo forme pamätníc, aby sa vedelo,

že tu voľakedy boli, čosi aj konali a čo a ako konali.

Prvý raz v našom súbore tomu tak bolo v roku 1947, keď vydaná pamätnica hodnotila v skromnej 23-stranovej publikácii prvých 15 rokov činnosti. Precízne ich opísal Ján Slivko, najstarší člen nášho divadelného súboru, ktorý sústavne prispieval do každej doteraz vydanej pamätnice. Žiaľ, táto pamätnica je už bez jeho príspevku. Odišiel na večnosť vo veku nedožitých 91 rokov.

A potom boli spracované a vydané ďalšie, už objemnejšie. Veď zachytávali a popisovali dianie stále väčšieho počtu rokov, najprv 25, potom 35, neskôr 50, 60, (65 rokov len stručne bilancujúca v číslach), za tým 70, 75 rokov a posledná v tejto rade je z roku 2012 vydaná pri 80. výročí založenia súboru.

Odlišný formát pamätníc (od 15. po 65. ročník) i kvalita papiera závisia od ekonomických možností v čase jej vydania. Pamätnice 70, 75, 80 i tá súčasná má na popud zriaďovateľa už jednotný formát.

I dnes, keď sa súbor dopracoval k roku 2017, a tým k osemdesiatim piatim rokom činnosti, sa obzeráme dozadu a svojim súčasníkom i nasledovníkom chceme vydať „odpočet svojho hospodárenia“. Množstvo údajov uvedených v tejto pamätnici je z minulých rokov známych starším, ktorí vlastnia pamätnice skôr vydané, ale musíme myslieť aj na našich mladších nasledovníkov, ktorí sa hádam prvý raz stretnú s ochotníckym súborom nazvanom po doteraz neprekonanom bardovi slovenského verša - Pavlovi Országhovi Hviezdoslavovi.

Stalo sa to 3. decembra 1932, keď sa zišlo zakladajúce zhromaždenie divadelného súboru v budove Reduty a zúčastnilo sa na ňom viac ako 50 záujemcov. Prípravný výbor pre tento akt viedol riaditeľ vtedajšieho gymnázia František Špilar.

Táto historická skutočnosť však neznamená, že do tohto dátumu sa v Spišskej Novej Vsi žiadne ochotnícke divadlo nehralo. Omyl! Ako sa môžeme dočítať vo vynikajúcej publikácii Kultúrny a spoločenský život na Spiši v medzivojnovom období od spišskonovoveského autora Petra Zmatla, na Spiši sa hralo ochotnícke divadlo už pred rokom 1918 - teda ešte za Rakúsko-Uhorska, najmä vo vidieckych a mestských spolkoch (kultúrne, hasičské, gazdovské, hospodárske kasína) i v školách. Ale malo to jeden háčik, a to dosť veľký! Aj po roku 1918, keď vznikla Československá republika, chodilo viac ľudí na maďarské divadelné predstavenia ako na slovenské či české. Českí pedagógovia, ktorí prišli na Slovensko v roku 1919, začali aktívne nacvičovať a hrať ochotnícke predstavenia v školách. Aktívni boli aj českí vojaci vojenských posádok, na vidieku katolícki a evanjelickí kňazi.

Historické pramene zachytené Petrom Zmatlom v spomínanej publikácii hovoria, že „v 20. rokoch minulého storočia bola jednoznačným centrom divadelného ochotníctva Spišská Nová Ves. Ochotnícke divadlo tu hrávali členovia spolku Miestneho odboru Matice slovenskej, Štefánikovej besedy, Slovenského spolku, Dorastu Československého Červeného kríža, TJ Sokol, Jednoty Československého orla, Miestneho

odboru Živeny, pobočky KČsT, Miestneho odboru slovenských železničiarov, pobočky RTJ, pobočky Slovenskej remeselníckej a obchodnej jednoty, potom i učitelia a žiaci ľudových, stredných a meštianskych škôl. Divadlo hrali aj ochotníci Čs. národno-socialistickej strany“. Neskôr sa k spolkom pridávajú legionári, skauti, čs. rotmajstri, Živena atď. Ustanovujúce valné zhromaždenie si preto kládlo za cieľ zjednotiť aktívnych a herecky nadaných ochotníkov z týchto spolkov do jedného silného, reprezentatívneho, ochotníckeho združenia. Zámer sa podarilo uskutočniť. V tom období bol tento ochotnícky súbor „jediným slovenským samostatným špecializovaným ochotníckym spolkom na východnom Slovensku“, ako udávajú vtedajšie Spišské hlasy z 3. februára 1934 (ročník I., číslo 1, str. 5.)

Úlohy súboru zhrnul prof. Tláskal následovne:

- zvyšovať národné povedomie,
- pestovať úctu k rodnému jazyku, k národnej kultúre,
- hrať kvalitné divadelné predstavenia, divadlom vychovávať obecnosť, obyvateľstvo mesta a zaistiť porozumenie pre túto činnosť,
- objavovať nových ochotníkov, založiť pre ich potrebu divadelnú knižnicu,
- obstarávať správu a údržbu divadelnej budovy,
- starať sa o hudobný život mesta a založiť pri divadelnom súbore tiež orchester,
- dať podnet na vytvorenie objektívnej kritiky.

Bol to na vtedajšie časy veľmi progresívny program. Výbor súboru sa prvý raz zišiel 21. 12. 1932 a pracoval

v zložení: Jozef Náčin - predseda, František Špišlar - podpredseda, Vít Tábor - tajomník, Ján Kukura - zapišovateľ, Ján Briššák - archivár, Ján Spička - pokladník, František Lipták a Ladislav Stanzl - revítori.

Prvým verejným vystúpením ochotníckeho divadelného (vtedy) združenia bolo predstavenie veselohry Ort-Hradčanského Keď šťastie chodí po horách, ktoré sa hralo 11. februára 1933. Réžiu mal Vít Tábor a scénu navrhol architekt Pok.

Roky 1933 – 1942

Súbor začal vystupovať pod názvom Mestské divadelné združenie v budove Reduty. Po prvej premiére do roku 1944 nasledovalo ďalších 22 inscenácií, ktoré mali vrátane prvého predstavenia 12 repríz, čiže 95 predstavení za obdobie rokov 1933 - 1942. Réžie pripravovaných inscenácií robili skúsení ochotníci - herci Oldřich Němeček, Ján Vrtík a Vít Tábor, Jaroslav Tláškal. Oldřich Němeček spolu s J. Průšom, resp. s J. Horákom režírovali aj operety Grófka Marica a Jesenné manévry. Scény po prvých dvoch inscenáciách, ktoré navrhoval arch. František Pok, začal navrhovať prof. Jánom Brukner, ktorý učil v reálnom gymnáziu a do Spišskej Novej Vsi prišiel z Prahy, kde spolupracoval s Osvobozeným divadlom Voskovca a Wericha. Pre HVIEZDOSLAV navrhol v rokoch 1934 až 1937 celkom výpravu pre 14 inscenácií.

Od inscenácií menej náročných, ako napr. DIEVČATKO Z TRAFIKY, TÁ NAŠA MARČA, neskôr INKOGNITO od Jána Palárika a PYTLIAKOVA ŽENA od

Ferka Urbánka, sa prikróčilo k náročnejším inscenáciám, ako boli už spomínané operety. Repertoár bol poznačený dobovou módnosťou i komercialitou, napr. uvedenie operiet, ktoré boli v tom čase veľmi obľúbené, vyplynulo z potreby naplniť súborovú „kasu“, pretože režijné náklady vysoko prevyšovali príjmy, najmä pre množstvo rôznych poplatkov, ktoré súbor musel platiť. Tieto výdavky zaťažovali pokladnicu súboru natoľko, že bola ohrozená jeho ďalšia činnosť. Orchester tvorilo 15 hudobníkov, účinkujúcich bolo okolo 90! Predstavenia operiet mali neobvyklý úspech a obe operety dosiahli spolu 11 repríz.

V roku 1937 usporiadal súbor kultúrny večer s Rádiožurnálom z Košíc prenášaný košickou rozhlasovou stanicou. Ešte predtým v roku 1936 pripravil HVIEZDOSLAV v Spišskej Novej Vsi divadelné preteky (tak sa vtedy nazývala divadelná súťaž) spojené s režisérskym kurzom. Išlo o prvopočín tohto druhu. Vydaril sa nad očakávanie. Trvali dva dni a zúčastnili sa na nich ochotníci zo Smižian, z Vydrníka, Spišských Vlách, Olcnavy, Spišských Tomášoviec, Harichoviec, Hnilčika. V skupine pokročilých zvíťazili ochotníci zo Smižian a v skupine začínajúcich boli prví ochotníci z Harichoviec.

V tom desaťročí sa uskutočnilo ešte veľa významných kultúrnych aktivít usporiadaných divadelným združením HVIEZDOSLAV, žiaľ, záznamy sa počas vojny (1941 - 1945) stratili, ale v knihe SPIŠSKÉ DIVADLO vydané v roku 2006, ktorú zostavil a redigoval Anton Kret, sa v časti „PREHLAD PREMIÉR súboru HVIEZDOSLAV od roku 1933 po dnes“ (str. 136 - 139)

objavuje inscenácia autora J. G. Tajovský: STATKY-ZMÁTKY (premiéra 15. 9. 1935) v réžii V. Táboru na scéne J. Bruknera. Počet repríz nie je známy. Aj E. Kušnírová vo svojej práci DIVADLO OSOBITÝCH FUNKCÍ Divadelný súbor Hviezdoslav Spišská Nová Ves, vydané v roku 2017, v textovej časti na str. 32 konštatuje rovnako.

Ďalšie doteraz v našich vydaných pamätniciach neuvádzané inscenácie sú NOVÉ ČASY IDÚ (premiéra 29. 10. 1933), režisér a počet repríz nie je známy a BAČOVA ŽENA od Ivana Stodolu v réžii J. Vrtíka (premiéra v roku 1941, bližší termín nie je známy, ani počet repríz). Uvádzané inscenácie náš divadelný súbor reálne naštudoval a odohral - podľa údajov zistených E. Kušnírovou (viď bibliografické odkazy).

Pri ďalšej inscenácii s názvom ČERNOVÁ od autora J. Hollého v réžii Františka Dadeja (str. 53 - 54 knihy Divadlo osobitých... E. Kušnírovej), ktorej premiéra a zároveň aj derniéra sa uskutočnila v roku 1939 (bližší termín nie je známy), je určité prázdno pochopiteľné. Jej uvedenie v Pamätnici k 25. výročiu (1957) by nebolo práve vhodné vzhľadom ani nie tak na udalosti, ktoré sa v Černovej odohrali, ale pre rozporuplnú postavu Andreja Hlinku, ktorá v tejto inscenácii glorifikovane vystupuje.

Poslednou inscenáciou, ktorá v Pamätnici k 25. výročiu (1957) nie je uvedená, ale inscenovaná súborom bola, je DVAASEDEMDESIATKA od F. Langa, premiéra 28. 5. 1938 v réžii Františka Poka.

Ospravedlnením tohto postoja zostavovateľov

Pamätnice k 25. výročiu (1932 - 1937), keď sa prvý raz v pamätnici udáva prehľad premiér súboru od jeho založenia, je fakt, že činnosť súboru bola hlavne v období rokov 1938 - 1945 poznačená „...špecifickou politickou vnútornou situáciou, ktorá zasiahla aj do vtedajšieho kultúrneho, presnejšie i divadelného života, vrátane ochotníckeho kontextu“, ako konštatuje E. Kušnírová (str. 47).

Po premiére a odohraní troch repríz inscenácie J. G. Tajovského HRDINOVIA (1939) sa činnosť súboru v dôsledku odchodu českých pedagógov späť do Čiech (vyhlásenie Slovenského štátu v marci 1939) prerušila a oživila sa v roku 1942 príchodom Rudolfa Velického a premiérou inscenácie V. A. Suchov-Kobylna KREŠČINSKIJ SA ŽENÍ (17. 4. 1942). Je zaujímavé, že činnosť súboru nebola negatívne poznačená vojnovými udalosťami. V rokoch 1942 - 1945 pripravil 14 inscenácií, ktoré boli 55-krát reprízované a po oslobodení (v januári 1945) súbor naštudoval prvú premiéru hry Ferka Urbánka SLOBODNÍ MANŽELIA už 1. marca 1945.

Z obavy o možné perzekúcie po roku 1948 nie je tiež v Pamätnici k 25. výročiu spomínaná realizácia Pašiových hier (apríl 1942) v réžii J. Šuňavca s 15 reprízami. Prvá zmienka o tom sa vyskytuje v Pamätnici k 60. výročiu 1932 - 1992 (viď str. 28).

Ústrednými postavami divadelného súboru v počiatočnom desaťročí boli všetci tí, ktorí začali organizovať činnosť ochotníkov v Spišskej Novej Vsi a spojili ich do Mestského divadelného združenia HVIEZDOSLAV. Za všetkých je potrebné spomenúť:

Oldřicha Němečka, Máriu Mikloškovú, prof. Jaroslava Tlaskala, prof. Jána Bruknera, arch. Františka Poka, Víta Tábora, Jána Vrtíka, J. Ochodnického, Annu Kedrovú, Máriu Rástockú, A. Zboranovú, Pavla Holeca.

Roky 1943 – 1952

V tomto desaťročí nastal podstatný vzostup počtu premiér a hlavne repríz. Štatistika hovorí o 28 premiérach a 137 reprízach, čo svedčí o stúpajúcej aktivite. V súbore začali pracovať popri skúsených ochotníkoch - Mária Rástocká, N. Launerová, Mária Miklošková, Mária Fabiánová, Oldřich Němeček s manželkou, Ján Vrtík, František Valenčík - i mladší: H. Strnisková, Anna Mojšová, M. Filáková, Janečková, Adela Kafková, A. Vojčíková, Pavol Malatin, H. Solčáni, Ladislav Hympan, Ladislav Nováček, Jozef Hodorovský, Vladimír M. Lajčák, Ján Augustín, Alojz Jinda, Fábry, Pačaj, Jopa, Potokár, Tibor Bodák, Sakár, Alexander Pažický. V tom čase prichádza do súboru erudovaný divadelník Rudolf Velický, ktorý na kratšie obdobie, a Ladislav Roštár až do roku 2000, ovplyvňovali a určovali smerovanie súboru. Rudolf Velický prišiel z Levoče, kde bol ako vojak prevelený. Bol absolventom Hudobnej a dramatickej akadémie, ktorú vtedy viedol Janko Borodáč. V súbore bol R. Velický dramaturgom, režisérom a výborným hercom. Súbor sa začal pravidelne zúčastňovať na divadelných súťažiach, kde si počínal veľmi úspešne, napr. v roku 1942 získal 1. miesto na oblastnej divadelnej súťaži a 3. miesto v skupine A na XVIII. divadelných pretekoch

v Martine s inscenáciou H. Sudermanna DOMOV. Inscenovali aj satiru MASTNÝ HRNIEC od Barč-Ivana. Táto hra sa tesne pred premiérou dostala na index, nemohli v nej účinkovať školskí pracovníci. Jednotlivé postavy súbor rýchlo preobsadil, zo školských pracovníkov ostal v pôvodnom obsadení len Jozef Hodorovský, ale nie pod vlastným menom, ale ako J. H. Pútnik. Nebolo to však nič platné, Hodorovský musel zo školstva odísť. Hra mala nebývalý úspech, účinkovaním v nej začala vlastne divadelná kariéra jedného z najlepších profesionálnych hercov Jozefa Hodorovského. V spomínanej inscenácii MASTNÝ HRNIEC stvárnil postavu Svetozára Babíka.

Vrcholom divadelnej práce v tom období bola inscenácia Gogolovej hry ŽENBA, ktorej premiéra sa konala 20. novembra 1943. Na celoslovenských pretekoch v Martine ju odborná porota uznala za inscenáciu vhodnú na vystúpenie na reprezentačnej scéne Národného divadla v Bratislave. Súbor na týchto divadelných doskách vystúpil 19. januára 1944. Repertoár bol v tom období zameraný na domácich klasikov - J. Barč-Ivana, M. Rázusa, F. Urbánka, L. Podjavorinskú i svetových J. B. Moliéra, O. Neila, H. Ibsena, N. V. Gogola. Súbor získal na divadelných súťažiach množstvo ocenení, ktorých prehľad je uvedený v časti Prehľad premiér, autorov, inscenácií, režisérov, scénografov v rokoch 1932 - 2012.

Osobnosťami tohto desaťročia boli: Rudolf Velický, L. Nováček, A. Mojšová, Ján Slivko, Jozef Hodorovský, Ladislav Roštár, Ján Šimo-Svrček, M. Miklošková, M.

Strnisková, Emil Potokár, Milan Baluch.

Roky 1953 – 1962

Predstavením inscenácie V. Katajeva *BELIE SA PLACHTA OSAMELÁ*, ktorá mala premiéru 27. 9. 1951 v réžii Jána Slivka, sa činnosť divadelného súboru *HVIEZDOSLAV* na tri roky odmlčala. „Ťahúni“ súboru – Ján Slivko, Ladislav Roštár, Milan Baluch odišli študovať na vysoké školy. Podobne ako v roku 1942 bolo potrebné činnosť súboru znova oživiť. Súbor bol pričlenený k Okresnému domu osvetu. Po návrate L. Roštára (už inžiniera) zo štúdií z Prahy a za spolupráce so zväzom zamestnancov školstva získal súbor do svojich radov nových členov, medzi nimi ochotníkov s praxou, ako napr. Janka Štiavnického, ktorý sa stal predsedom súboru. Prvou premiérou po oživení činnosti bola inscenácia J. Hollého *GELO SEBECHLEBSKÝ* v réžii Ladislava Roštára. Hra mala veľké obsadenie a vyžadovala od hercov značnú dávku disciplíny. Predstavenie sa stalo veľmi populárnym a ostalo v repertoári až do marca 1955 (od premiéry v januári 1954) a dosiahla 23 repríz. V jednej repríze vystúpil v hlavnej úlohe Geľa aj bývalý člen súboru, vtedy už člen činohry Štátneho divadla Košice, Tibor Bodák. Jubilejných 25 rokov trvania a činnosti oslávil divadelný súbor *HVIEZDOSLAV* obnovenou premiérou hry N. V. Gogola *ŽENBA* v réžii L. Roštára. Druhá premiéra, uskutočnená 30. 11. 1956, bola zaujímavá tým, že v nej alternovali bývalí členovia súboru Ján Slivko, Jozef Hodorovský, Rudolf Velický

a Tibor Bodák. V súvislosti s oslavami bola inštalovaná výstava k 25-ročnej činnosti súboru. V marci 1962 si divadelný súbor pripomenul 30 rokov svojej existencie premiérou divadelnej hry A. Pamisa *OSTROV AFRODITY*. S touto hrou sa zúčastnil na II. Divadelnej Spišskej Novej Vsi a réžiu mal prvý raz v histórii súboru profesionálny režisér Karol Čillík.

Za hodnotenú dekádu súbor uskutočnil 8 premiér s 81 reprízami. Osobnosťami súboru boli všetci tí, ktorí dokázali po troch rokoch nečinnosti súbor opäť oživiť – Ladislav Roštár, Ján Slivko, Ján Štiavnický, Jozef Kollár, akad. arch. Šimo-Svrček.

Toto desaťročie je zaujímavé aj tým, že v roku 1957 vzniklo profesionálne Krajské divadlo, ktoré pôsobilo do roku 1963. Jeho vtedajší riaditeľ Milan Bobula, spišskonovoveský rodák, umožnil súboru po celý čas pôsobiť v divadle v nezmenených podmienkach bezplatne, ba s podporou a porozumením, čo sa už nedá povedať o Divadle Jonáša Záborského, pobočná scéna pre deti a mládež, v neskoršom období, o čom bude reč ďalej.

Roky 1963 – 1972

Po zrušení profesionálneho Krajového divadla v roku 1963 bolo založené agentúrne zariadenie s názvom Podtatranské divadlo – stála scéna, ktorej kmeňovým telesom sa stal divadelný súbor HVIEZDOSLAV. Na tejto organizačnej zmene má hlavnú zásluhu vtedajší vedúci odboru kultúry ONV Viliam Šulc. Podtatranské divadlo vytvorilo pre divadelný súbor HVIEZDOSLAV na dlhých 17 rokov ideálne podmienky pre umelecký rast členov súboru, čo sa zákonite pretavilo do úspechov. Členská základňa sa rozšírila a skvalitnila o nových divadelných nadšencov. Boli to manželia Šulcovci, Gavlákovci, Šefčovičovci, Ondrušovci, Kažmírovci, Lopatová, Paulyňiová, Palušák, Česlová, Kekely, Kucková-Strnadová, König a ďalší. Organizátorskú, režijnú i hereckú prácu s maximálnou mierou zodpovednosti vykonávala Margaréta Lopatová a po jej odchode Margita Šefčovičová, neskôr Štefan Labanc. Repertoár súboru bol pestrý, ale postupne prevažovali hry zo súčasnosti. Prvým z umeleckých vrcholov tohto obdobia bola inscenácia Osvalda Zahradníka SÓLO PRE BICIE (HODINY) s hlavnou cenou na vtedajšej celoštátnej prehliadke v Hronove (ČR). Réžiu inscenácie robil „lietajúci režisér“ Beňo Michalský. Lietajúci preto, lebo o 14.30 sadol v Bratislave do lietadla, o 15.30 bol v Poprade, odtiaľ ho priviezlo auto z divadla, a o 16.30 sa začala skúška.

Súbor v tomto desaťročnom období odohral,

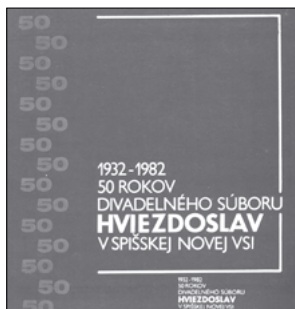
vrátane estrádných a poetických pásem, 404 predstavení – 20 celovečerných hier a 5 pásiem. Najväčší počet repríz dosiahla inscenácia I. Stodolu NÁŠ PÁN MINISTER – 30, L. Werner: PRÁVO NA HRIECH – 26, F. Urbánek: KAMENNÝ CHODNÍČEK – 23, O. Zahradník SÓLO PRE BICIE (HODINY) – 23 repríz. Režijne sa na tvorbe týchto inscenácií

podieľali: J. Pleva, M. Lopatová a L. Roštár. Plným právom sa môžu pokladať za osobnosti divadelného súboru HVIEZDOSLAV v hodnotenom období.

Roky 1973 – 1982

V prvej časti tohto desaťročia pokračovali „hviezdne hodiny“ súboru úspešnými inscenáciami trilógie Jána Soloviča MERIDIÁN (1974), STRIEBORNÝ JAGUÁR (1975) a ZLATÝ DÁŽĎ (1977). MERIDIÁN a ZLATÝ DÁŽĎ si vybojovali postup na celoštátnu súťaž do Hronova, kde MERIDIÁN získal hlavnú cenu. V roku 1977 bol súbor hosťom prehliadky. S hrou MERIDIÁN hosťoval aj na stredočeských divadelných hrách v Poděbradoch a Nymburku. Účasť bola zaujímavá tým, že súbor sa na túto prehliadku dopravoval prvýkrát, a zatiaľ aj naposledy, lietadlom! Samozrejme, aj späť! Súbor v tom období svojou

činnosťou veľmi intenzívne suploval Krajské divadlo a s väčšinou hier dosiahol vysokú reprízovanosť. Súbor už pravidelne pracoval s profesionálnymi režisérmi akými boli: Beňo Michalský, Pleva, Jozef Pražmáry, Ladislav Farkaš, Otto Katuša, Oleg Dlouhý,

Jaroslav Sisák, i výtvarníkmi Štefan Bunta, Jozef Ciller, Ferencík, Koloman Leššo, Konarzewski a ďalší.

V tom čase však skončila činnosť Podtatranského divadla - stálej scény vstupom Divadla Jonáša Záborského, pobočná scéna pre deti a mládež, a súbor v roku 1980 musel opustiť budovu divadla bez nároku čo i len na jeden reflektor, jednu rekvizitu, jeden kostým, jednu knihu z knižnice. Celý inventár, na nadobudnutie ktorého sa podieľal aj divadelný súbor HVIEZDOSLAV, pripadol DJZ Prešov. Okresné orgány, ktoré obnovenie profesionálnej scény iniciovali, akosi „pozabudli“ na divadelný súbor vtedy so 48-ročnou tradíciou a stále čerstvými úspechmi z vrcholných podujatí.

Vtedajší vedúci odboru kultúry Stanislav Prochotský zachránil situáciu tak, že ponúkol súboru nového zriaďovateľa - Dom ČSSP! V krajnej núdzi súbor súhlasil. Hoci v skromných podmienkach súbor začal prakticky odznova. Sedemročné súžitie s týmto zriaďovateľom bolo poznačené mnohými spormi

a nedorozumeniami. Týkali sa najmä dramaturgie, financovania a organizovania činnosti. Súbor mal pocit, že je iba trpený a z tohto dôvodu mnohí kmeňoví ochotníci odchádzali. Napriek ťažkostiam súbor nepoľavil a pracoval. Najkrajšie spomienky na toto obdobie sú spojené s oslavami 50. výročia založenia súboru, ktoré hviezdoslavovci oslávili premiérou inscenácie Jána Soloviča KRÁLOVNA NOCI V KAMEN-NOM MORI v réžii B. Michalského a za prítomnosti jej autora. Súčasťou jubilea bola aj výstava získaných trofejí, písomností, plagátov, bulletinov, diplomov a ďalších dokumentov 50-ročnej činnosti. Výstavu inštaloval Jozef Findura, pracovník osvetového strediska v Spišskej Novej Vsi. Výstavu otvoril Rudolf Velický. Za hodnotené obdobie súbor pripravil 12 premiér celovečerných hier s 221 reprízami a 3 premiéry hudobno-zábavných programov s 21 reprízami, spolu 257 predstavení. Najviac repríz dosiahla inscenácia O. Zelenku KOŠIELKA - 29, ZLATÝ DÁŽĎ - 23, MERIDI-ÁN - 22, STRIEBORNÝ JAGUÁR - 21 repríz.

Uvedené obdobie patrí v osemdesiatročnej histórii súboru HVIEZDOSLAV medzi najúspešnejšie. Za 50 rokov činnosti odohral divadelný súbor HVIEZDOSLAV 932 predstavení s 99 premiérami. Jednoznačnou osobnosťou súboru v hodnotenom období je hosťujúci režisér súboru Beňo Michalský, ktorého réžie vždy znamenali úspech nielen u porôt na prehliadkach, ale hlavne u návštevníkov divadelných predstavení. Súbor svojimi inscenáciami mal značný ohlas v Českej republike.

Roky 1983 – 1992

Toto obdobie prinieslo v roku 1987 (1. 12.) ďalšiu zmenu zriaďovateľa. Bol dokončený Dom kultúry ROH. Vedenie pôvodne nechcelo divadelný súbor HVIEZDOSLAV prijať, plánovalo zriadiť nový, mladý súbor a od súboru HVIEZDOSLAV chcelo prevziať meno a tradíciu. Okresná odborová rada a ďalšie orgány vedenia mesta však prijatie súboru presadili. Od nového zriaďovateľa súbor očakával zlepšenie materiálnych, organizačných, priestorových i finančných podmienok, a tým i nový rozlet v umeleckej práci, ktorý by sa približoval pôsobeniu v Podtatranskom divadle - stálej scéne. V tom čase súbor už disponoval skúsenými ochotníkmi akými boli: Jozef Gavlák, Peter König, Ladislav Roštár, Petra Šoltésová, Magdaléna Liptáková, Júlia Paulyniová, Gabriela Rerková, Miroslav Semeš, Jozef Kollár, Alena a Milan Križalkovičovi, Mária Findurová, Gabriela Findurová, Marián Strnad, Anna Svobodová, Eduard Strámsky, Konštantín Palušák, Róbert Jakubec aj Ján Koňak, Martin Mucha, Ladislav Barbuš, Pavol Findura, Anna Luknárová, František Šrenkel, Branislav Sopúch.

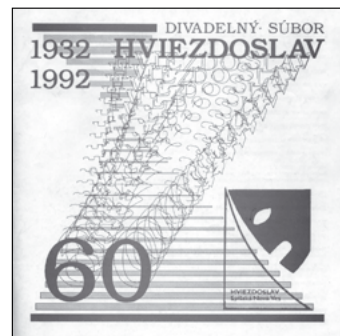
V hodnotenom období súbor pripravil premiéry 6 divadelných hier a jedno pásmo hudby, spevu a humorného slova - celkom 78 vystúpení. Najvyšší počet repríz - 14, dosiahla inscenácia A. V. Vampilova STARŠÍ SYN v režii Jána Simkaniča. S ňou hviezdoslavovci hosťovali na oblastnej prehliadke vo Svitavách (ČR) a na Divadelnej žatve v Martine. V roku 1988 súbor

nadviazal spoluprácu s bývalým riaditeľom Krajového divadla Milanom Bobulom, ktorého prvou réžiou bola hra J. Soloviča PRÍLIŠ ODVÁŽNY PROJEKT. Premiéra sa uskutočnila v roku 1989 aj s 12 reprízami.

Obdobie bolo poznačené udalosťami, ktoré sa v tom čase odohrávali na politickej scéne a odrazili sa aj v spoločenskej oblasti. Táto skutočnosť zapríčinila prestávku v inscenovaní medzi aprílom 1989 (premiéra PRÍLIŠ ODVÁŽNY PROJEKT) a marcom 1992 (premiéra ČAJ U PÁNA SENÁTORA).

„Čajom“ sa súbor v 60. roku svojho vzniku vrátil k slovenskej klasike. Réžiu mal opäť Milan Bobula, ktorý ju inscenoval práve pred 35. rokmi (1957), ako úvodné predstavenie Krajového divadla. Naša inscenácia sa stretla s mimoriadne priaznivou odozvou. Úspech zožala aj na krajskej prehliadke v Sabinove, ktorú vyhrala. Na Belopotockého Mikuláša obsadila 2. miesto. Táto prehliadka bola zaujímavá tým, že s rovnakou inscenáciou vystúpilo na druhý deň aj SND z Bratislavy, s Mariánom Labudom v hlavnej úlohe.

Udalosti, ktorých som sa dotkol, nespôsobili rozklad súboru. Naopak, súbor tým, že Dom kultúry sa stal súčasťou Mestského kultúrneho centra, získal

nového zriaďovateľa, ktorým je i v súčasnosti.

Obdobie je zaujímavé aj tým, že v scénografii sa objavili do tých čias neznáme osobnosti: Ján Findura, Zoltán Fabián. V roku 1984 posledný raz navrhoval scénu pre náš divadelný súbor náš dlhoročný scénograf Štefan Bunta, ktorý s divadelným súborom HVIEZDOSLAV spolupracoval už od roku 1966! Jeho posledným návrhom bola scéna pre inscenáciu A. V. Vampilova STARŠÍ SYN. Prvú (a poslednú inscenáciu) režíroval bývalý riaditeľ a umelecký šéf Spišského divadla Miroslav Košický (A. Galin: RETRO).

Osobnosťami súboru v danom období boli všetci priamo zainteresovaní, ktorí i napriek zložitému obdobiu obetovali čas na prípravu a realizáciu spomínaných inscenácií. Je ale potrebné vysloviť vďaka vtedajšiemu riaditeľovi MKC Emilovi Labajovi za jeho prístup k divadelnému súboru HVIEZDOSLAV pri jeho prechode z Domu kultúry ROH pod krídla MKC.

Roky 1993 – 2002

Hodnotené obdobie je charakteristické tým, že okrem celovečerných hier sa vo väčšej miere ako kedkoľvek predtým začali uvádzať hudobno-poetické a dramatické pásma pri významných výročiach našich literátov či historických osobností. Stalo sa to vďaka zánietenosti Valentína Petáka, ktorý pripravil scenáre, vybral účinkujúcich a režírne pripravil pásma na premiéru. Tie sa konali prevažne v Dome Matice slovenskej, v typicky komornom prostredí. Uskutočňovali sa aj vianočné pásma spolu so spevo-

kolom (Geológ, učiteľia) v koncertnej sále Reduty. Súbor v hodnotenom období pripravil premiéry ôsmich celovečerných divadelných hier a desiatich hudobno-dramatických a poetických pásiem. Z celovečerných inscenácií najväčší úspech dosiahla RYBA PRE ŠTYROCH od Kohlhaase-Zimmerovej v réžii hosťujúceho Petra Cibulu. Inscenácia víťazila

na prehliadkach v Novom Meste nad Váhom (festival Aničky Jurkovičovej), na krajskej prehliadke v Trebišove a nakoniec si odniesla palmu víťazstva zo Scénickej žatvy v Martine. Aktéri inscenácie RYBA PRE ŠTYROCH odohrali tri predstavenia aj v Kovačici (Srbsko). Divácky úspešnou inscenáciou bola aj hra Jiřího Hubača STARÁ DOBRÁ KAPELA, s ktorou súbor pohostinne vystúpil v partnerskom meste Havlíčkův Brod.

Významným počinom súboru bola príprava večera monológov a dialógov z diel slovenských a svetových autorov pod názvom DOBRE SA VIDÍ IBA SRDCOM, ktoré scénicky a režírne pripravil V. Peták. Po premiére nasledovalo 9 repríz aj mimo Spišskej Novej Vsi (Kežmarok 2 x, Svit 2 x). Poslednou inscenáciou v tomto období bola dramatizácia poviedky Herman-

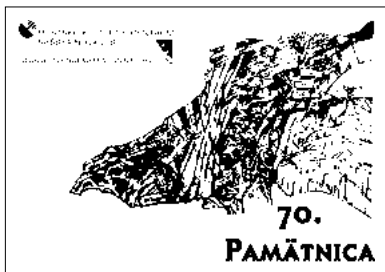

na Hesseho SEN O AUGUSTÍNOVI, ktorú pripravila a režírovala Iveta Liptáková a scénický návrh pripravil Jaroslav Čech. Od tých čias sa datuje úspešná spolupráca s touto dvojicou.

Inscenácia zaujala porotu na Belopotockého Mikuláši (jún 2002) a režisérka si z tejto prehliadky odniesla cenu Za osobité autorské videnie prozaického textu.

Sumár tohto desaťročia je nasledovný: 17 premiér celovečerných hier a scénických pásiem, ktoré súbor 103-krát reprízoval. Najviac repríz dosiahol titul VŠETKO NAOPAK od J. Chalupku - 16, ZDRAVÝ NEMOCNÝ od J. B. Moliéra - 16 a STARÁ DOBRÁ KAPELA od J. Hubača - 12. V tomto desaťročí sa súbor päťkrát zúčastnil na Divadelnej Spišskej Novej Vsi, dvakrát na festivale v Nitrianskom Pravne a raz na prehliadkach v Liptovskom Mikuláši, Novom Meste nad Váhom, Rakovej-Čadci a v Kovačici.

Osobnosťami súboru za hodnotené obdobie sú jednoznačne režiséri: Valentín Peták - 10 réžií, Milan Bobula - 4 a Tomáš Rosický - 2 dokončené a jednu, žiaľ, už nedokončil.

Roky 2003 – 2007

Pre oslavy 70. výročia založenia súboru si vedenie vybralo hru LAKOMEK od J. B. Moliéra. Mala to byť už druhá premiéra tohto titulu v histórii, keďže v apríli 1946 ju súbor naštudoval v réžii Ladislava Roštára, ten si zahral aj hlavnú úlohu Harpagóna. Na spoluprácu sme si vybrali opäť Tomáša Rosického (po úspešných inscenáciách ZDRAVÝ NEMOCNÝ - 1998, STARÁ DOBRÁ KAPELA - 2000). Žiaľ, práve uprostred skúšok pán režisér Tomáš Rosický umrel... I keď pozostalá rodina nemala námietky voči ďalšiemu pokračovaniu réžie tejto hry s iným režisérom a jej uvedeniu na dosky javiska v plánovanom termíne osláv, súbor sa rozhodol skúšky tejto hry zastaviť. Pri príležitosti osláv reprízoval inscenáciu STARÁ DOBRÁ KAPELA, ktorú režíroval práve Tomáš Rosický a takým spôsobom si uctil jeho meno a prácu, ktorú so súborom vykonal. Inscenáciu LAKOMEK nakoniec režijne dopracoval Albín Medúz, herec Spišského divadla. Premiéra sa uskutočnila 15. marca 2003 a mala 8 repríz. Zvítazila na krajskej divadelnej súťaži v Trebišove, súbor sa s ňou zúčastnil na XXXII. Divadelnej SNV a Jozef Gavlák získal cenu za najlepšie mužský herecký výkon (Harpagón). Na jeseň 2004 sa začali prípravy inscenovania dramatizácie románu J. C. Hronského JOZEF MAK. Dramatizáciu pripravila a réžiu sa podujala uskutočniť Iveta Liptáková na scéne Jaroslava Čecha. Premiéra sa uskutočnila 26. februára 2005. Súbor sa s ňou predstavil na krajskej súťaži v Trebišove, na ce-

loslovenskom festivale hier s dedinskou tematikou tiež v Trebišove a v roku 2006 na 39. ročníku Palárikovej Rakovej. Vystúpil aj v rámci XXXIII. Divadelnej

SNV a víťazstvo na Palárikovej Rakovej ho posunulo na Scénickú žatvu do Martina, tiež poskytlo právo vystúpiť na festivale Divadelných inscenácií dolnozemsých Slovákov (DIDA) v rámci Dní Janka Čemana v obci Pivnica v Srbsku. Známe okolnosti (úmrtie pani Paulyniovej, odchod ďalších hercov tejto inscenácie do zahraničia) znemožnili udržať hru „pri živote“ a reprezentovať slovenské ochotníctvo v zahraničí.

Herecké ceny za výkony v tejto inscenácii získali: Júlia Paulyniiová 2 x (v Trebišove, Čadci), Aneta Liptáková-Beťková v Čadci a Marián Strnad v Trebišove. Súbor bol tiež hosťom na oslavách 740. výročia založenia mesta Brezna (2005), kde odohral dve predstavenia.

V roku 2006 súbor pripravil premiéru divadelnej úpravy románu Móra Jókaiho LEVOČSKÁ BIELA PANI v réžii Albína Medúza. Scénu navrhol spolu s Jaroslavom Čechom, ktorý ju aj vytvoril. Súbor s touto inscenáciou zvíťazil na krajskej prehliadke v Trebišove, bol navrhnutý na odohranie tejto inscenácie na celoslovenskej úrovni, žiaľ, absencia ústrednej

postavy nedovolila realizovať túto ponuku. Inscenácia sa divákom predstavila celkom len trikrát!

V decembri 2004 súbor pripravil pásmo vianočnej hudby, spevu a hovoreného slova, ktoré režíroval a scénicky pripravil Valentín Peták. Názov pásma znel VIANOCE DETÍ A VELKÉ DETI VIANOC. Spoluúčinkoval chrámový spevácky zbor a orchester pri rím.-kat. kostole v Spišskej Novej Vsi. Pásmo malo nebývalý pozitívny ohlas medzi jeho účastníkmi.

V predpremiére 17. apríla 2007 súbor predstavil dramatizovanú podobu poviedky levočského rodáka Jána Milčáka KLIETKA. Poviedku zdramatizovala a režírovala Iveta Liptáková. Uľahčenú úlohu mala iba v tom, že v inscenácii vystupovali len traja herci, ale všetko ostatné si vyžadovalo značnú dávku presnosti v hereckej práci. Po predpremiére nasledovala účasť na 40. jubilejnom ročníku Palárikovej Rakovej. Inscenácia bola vysoko hodnotená porotou i divákmi. Kladne ju zhodnotila aj študentská porota. Inscenácia získala 3. miesto, Iveta Liptáková cenu za dramatizáciu a Peter König cenu za mužský herecký výkon. O dva dni nasledovala účasť na krajskej súťaži v Trebišove, kde súbor získal 2. miesto, keď prvé nebolo udelené a Peter König dostal opäť cenu za herecký výkon. Až po týchto troch predstaveniach sa uskutocnila oficiálna premiéra 12. mája 2007 v Spišskej Novej Vsi. Po tomto dátume súbor vystúpil s inscenáciou v priebehu jedného týždňa v štyroch ďalších predstaveniach. S veľkým ohlasom sa stretla aj na IX. festivale maďarských súborov v Moldave nad Bodvou.

Stodvadsiatou piatou premiérou divadelného súboru HVIEZDOSLAV sa v období osláv 75. výročia trvania súboru stala obnovená inscenácia O. Zahradníka SÓLO PRE BICIE (HODINY). Réžiu mal Peter Karpinský a v inscenácii sa predstavili traja herci: Katarína Česlová, Jozef Gavlák, Peter König, ktorí v nej hrali aj pred 35. rokmi.

Celkom za obdobie piatich rokov súbor pripravil 5 premiér celovečerných inscenácií, ktoré 28-krát reprízoval. Okrem toho pripravil tri hudobno-dramatické a poetické pásma:

- pri príležitosti 70. výročia založenia divadelného súboru HVIEZDOSLAV, ktoré uviedol pod názvom SPOMÍNANIE, v ktorom účinkovalo 10 aktérov,
- pri príležitosti vianočných sviatkov 2004 už spomínané pásmo vianočnej hudby, spevu a slova VIANOCE DETÍ A VELKÉ DETI VIANOC, v ktorom účinkovalo 23 členov, chrámový zbor a orchester,
- pri príležitosti 75 rokov divadelného súboru HVIEZDOSLAV - slávnostná akadémia pod názvom KEDY, AK NIE TERAZ, A KTO, AK NIE MY, v ktorej účinkovalo 16 aktérov. Scenáre a réžie všetkých troch pásiem pripravil Valentín Peták. V hodnotenom období vedľa kmeňových hercov a herečiek, ako sú, resp. boli: B. Tauberová, J. Paulyňiová, M. Liptáková, N. Hrabuvčinová, K. Česlová, J. Gavlák, M. Molitor, M. Strnad, V. Weiser, A. Wachterová, A. Liptáková-Beťková, V. Peták, P. König, J. Adamčíak sa objavili nové tváre: M. Kočan, L. Šefčíková, A. Dlugošová, J. Kapušanský, M. Ogurčáková, I.

Pjonteková, J. Pramuk, K. Budzová, J. Detvaiová, L. Egüdová. Niektorí prišli a vytratili sa, niektorí zostali, no na ako dlho, to vedia len oni sami.

Divadelný súbor k 75. výročiu svojho vzniku dostal za svoju aktívnu činnosť i niekoľko ocenení:

- Pamätný list od mesta Spišská Nová Ves pri príležitosti 75. výročia nepretržitého trvania,
- Pamätný list pri príležitosti 85. výročia Miestneho odboru Matice slovenskej v Spišskej Novej Vsi,
- Ďakovný list Krajského osvetového strediska v Košiciach za bohatý prínos a rozvoj amatérskej scény,
- Poctu riaditeľa NOC za dlhoročné úspešné udržiavanie divadelných tradícií a výrazný podiel na estetickej výchove obyvateľov regiónu,
- Cenu Matice slovenskej v Martine.

Osobnosťou súboru za toto obdobie bola Júlia Paulyňiová, ktorá získala pôsobením v našom súbore dve herecké ceny (1976, 2005) a k životnému jubileu 80 rokov dostala od Národného osvetového centra Medailu Daniela Gabriela Licharda. Prvého septembra 2006 odohrala na doskách divadla v Martine v rámci vystúpenia na Scénickej žatve posledné predstavenie v živote, piateho decembra 2006 odišla na večnosť.

Roky 2008 – 2012

V hodnotenom období piatich rokov náš divadelný súbor uviedol 4 premiéry a 2 literárno-hudobné a poetické pásma.

Premiérové predstavenie SÓLO PRE BICIE (HO-

DINY) od O. Zahradníka súbor v roku 2008 štyrikrát reprízoval. Dobrý divácky ohlas inscenáciu predurčoval na úspech i v rámci vystúpenia na 41. ročníku Palárikovej Rakovej. Porotou však hra bola hodnotená ako nedostatočne „prepólovaná“, t. j., niektoré texty stratili svoju aktuálnosť (zvlášť dialóg mladých), a tak cena za mužský herecký výkon (P. König za postavu Ábela) bola slabou náplastou zo sklamaní z inscenačného súťažného výsledku.

Literárnym večerom v réžii I. Liptákovej, na ktorom bola predstavená tvorba mladých, vyspelých, spišských autorov prózy a poézie (D. Dubivská, J. Čurillová, M. Čarňanský, L. Fabián, P. Karpinský, J. Petřík, T. Repčiak, Š. Šimko), bola vzdaná pocta 740. rokom od prvej písomnej zmienky o meste Spišská Nová Ves. Premiéra bola súčasne aj derniérou, ale kladom bola skutočnosť, že interpretáciou textov sa na javištiatku v Dome MS objavili nové, predovšetkým mladé tváre, niektoré z nich pokračovali v pripravovanej premiére inscenácie KOPERDANI (Odvrhnuté deti) od autora Štefana Šimka v réžii Ivety Liptákovej. Uvedenie tejto inscenácie v apríli 2009 bolo niektorými, zvlášť staršími členmi súboru prijaté s rozpakmi, ba až s odmietaním, vzhľadom na tému, ktorou sa inscenácia zaoberá a ktorá je časťou, hlavne prudérne vychovanej spoločnosti tabuizovaná. Porota na malej krajskej scénickej žatve hodnotila predstavenie ako kompaktné, blízke profesionálnemu divadlu, chválila zručné herecké výkony, najväčšie otázniky podľa poroty vychádzajú z dramatickej predlohy. Súbor si svojím výkonom vyslúžil

postup na celoslovenskú prehliadku do Tlmáč. Na tejto úrovni bola inscenácia označená ako „spišský psychomasker“ a pokus o zaujímavý žáner. Za svoje vystúpenie súbor získal Cenu za žánrový prínos.

Na 43. ročníku Palárikovej Rakovej bola inscenácia spontánne prijatá, aj keď vraj „morbídne veci sú šokujúce“. Kladne bola hodnotená presná štylizácia i dramatická odvaha. Pochvalu si vyslúžili aj scénická hudba a scéna. Kritika vytkla prestoje a nedokonalosť čistoty niektorých znakov. V záverečnom hodnotení bol ocenený spôsob nastavenia krutosti a brutality akejsi rozprávky a poctivosť, s akou sa súbor s touto problematikou predstavil a témou zaujal i mladých divákov. I napriek niektorým formálnym, zväčša inscenačným nedostatkom, bola kvitovaná odvaha inscenovania originálnej predlohy.

Súbor v konkurencii ďalších štyroch súborov z celého Slovenska získal prvenstvo a Anna Kačírová cenu za najlepší ženský herecký výkon (Matka). Odmenou za prvenstvo, okrem zlatej medaily J. Palárika, bolo i právo účasti na 17. festivale divadelných inscenácií dolnozemsých Slovákov (DIDA) v Srbsku, v obci Pivnica, kde v roku 2011 súbor odohral jedno predstavenie.

Rok 2011 bol tiež v znamení priprav ďalšej, už 127.

premiéry v histórii súboru. Rumunský autor V. Eftimiu ju napísal ešte začiatkom minulého storočia, ale siahli sme po nej pre jej trvalú aktuálnosť, princípy boja o posty a funkcie ostávajú stále rovnaké. Inscenáciu ČLOVEK, KTORÝ VIDEL SMRŤ náš súbor premiéroval už v roku 1947 a po 64. rokoch sa k nej vrátil. Zúčastnili sme sa na scénickej žatve v Trebišove, kde sme získali 3. miesto. Inscenácia sa „dožila“ piatich repríz s výjazdmi do Levoče a Spišských Vlách. V hlavnej úlohe Tuláka sa v nej predstavil Peter Slovák, vtedajší člen Spišského divadla.

Súbor si uctil aj básnické dielo Milana Rúfusa a pásmo poézie a hudby venované tomuto básnikovi pod názvom Prišli sme život žiť... v réžii V. Petáka bolo poďakovaním básnikovi za jeho dielo i dôkazom, že členovia súboru a jeho hostia sa vedia zhostiť krásnej básnickej reči.

Jubilejný rok 2012 sa začal prípravou novej inscenácie rozprávkovej veselohry Pesničkové nevesty od Z. Zemaníkovej v réžii I. Liptákovej, kde dostali priestor dvaja mladí adepti a jeden starší muzikant. Súbor touto inscenáciou spláca dlh nášmu detskému divákovi, lebo od ostatnej rozprávky, ktorú náš súbor inscenoval, uplynulo skoro 40 rokov (Tri prasiatka a vlk, v réžii jej autora L. Farkaša). Hra je však príležitosťou i pre skúsenejšie členky a členov súboru, aby sa „rozcvičili“ pred budúcimi náročnejšími inscenáciami. Súbor sa s touto rozprávkovou veselohrou predstavil na 16. ročníku prehliadky Detské divadelné Košice, kde získal prvé miesto a P. König cenu detskej poroty za najlepší

herecký výkon (Bumbalác). Na 21. ročníku celoštátnej súťažnej prehliadky Divadlo a Deti v Rimavskej Sobote sme v konkurencii súborov z celého Slovenska získali 3. miesto.

Príprava premiér a ich reprízovanie však nebolo v hodnotenom období jedinou náplňou činnosti členov nášho súboru. V rokoch 2008 a 2010 sme sa pravidelne mesačne stretávali v Divadelnom klube na tematicky zameraných večeroch (výročia známych básnikov, prozaikov, láska, humor v svetovej literatúre a pod.). Pokračovanie mesačných stretnutí bolo v roku 2011 pre rekonštrukčné úpravy nášho Divadelného klub zastavené.

Pri hodnotení činnosti divadelného súboru HVIEZDOSLAV nemožno obísť nášho zriaďovateľa - Mestské kultúrne centrum (MKC). Sme naozaj vďační, že po rokoch máme svoje priestory pre schôdzkovú a spoločenskú činnosť. Tie sme začali v roku 2000 vďaka ústretovosti riaditeľa MKC Emila Labaja využívať a postupne nám ich zriaďovateľ i s našou skromnou pomocou upravuje a zlepšuje. Veríme, že v budúcom roku bude rekonštrukcia priestorov aj ukončená.

Ďalšia naša aktivita je v tejto pamätnici dostatočne uvedená v časti Bilancovanie aktivity ochotných ochotníkov v rokoch 2008 - 2012 v divadelnom súbore HVIEZDOSLAV.

V novembri 2009 sa uskutočnili voľby nového výboru, ktorý do obdobia spracovania tejto pamätnice (november 2012) pracoval v zložení: Mária Adamčiaková, Jaroslav Čech, Peter König, Iveta Liptáková, Gabriela

Rerková a revíziou je poverená Martina Ogurčáková.

Okrem ocenení získaných na súťažných prehliadkach bol súbor za svoju prácu i zvlášť odmenený. V decembri 2010 prevzal predseda výboru divadelného súboru P. König z rúk predsedu Košického samosprávneho kraja (KSK) Zdenka Trebulu Cenu predsedu KSK za vynikajúce tvorivé činy a výsledky dosiahnuté v kultúrnej činnosti. Týmto ocenením sa náš súbor zaradil medzi najvýznamnejšie neprofesionálne kolektívy Košického samosprávneho kraja. Zároveň je to jedna z najvyšších pôdt, ktorá bola súboru udelená mimorezortným orgánom v priebehu celej jeho osemdesiatročnej histórie.

Aj mesto Spišská Nová Ves ocenilo našu prácu v roku 2009 udelením Ceny primátora mesta za rozvoj ochotníckeho divadla pri príležitosti 75. výročia založenia súboru.

Nezabúdalo sa ani na jednotlivcov. V roku 2008 jeden z najstarších členov súboru Jozef Gavlák dostal Cenu primátora mesta Spišská Nová Ves a v roku 2010 bol Spoločnosťou Jozefa Kronera ocenený Cenou Jozefa Kronera za celoživotný prínos v hereckej tvorbe. Hospodárka súboru Mária Adamčiaková, ktorá je členkou súboru od roku 1962, bola Národným osvetovým centrom v Bratislave pri príležitosti jej životného jubilea ocenená Poctou riaditeľa NOC. Cenu primátora mesta Spišská Nová Ves dostal aj predseda súboru Peter König.

Osobnosťami divadelného súboru za hodnotené obdobie rokov 2008 - 2012 sú Jozef Gavlák a Mária

Adamčiaková za pocty, ktoré dostali za ich dlhoročnú a úspešnú činnosť v súbore.

Roky 2013 – 2017

V pamätníci hodnotiacej činnosť nášho divadelného súboru za obdobie rokov 2008 - 2012 sa píše, že súbor v tom čase uviedol 4 premiéry, ale ďalej sa hodnotili iba 3. Posledná štvrtá s názvom BLUDÁR od Ferka Urbánka v úprave a režii Emila Spišáka, a. h. sa v premiére predstavila 8. decembra 2012. Jej 3 reprízy sa uskutočnili až v nasledujúcom roku 2013. Úspešná bola repríza na 46. ročníku Palárikovej Rakovej svojím umiestnením na 2. mieste s odmenenou Cenou mesta Čadca a cenou za najlepšiu ženskú hereckú výkon (Daniela Švolíková, a. h.). Súbor, v ktorom sa predstavilo 6 nových tvárí, aspoň z malej časti skúsil, ako chuť príprava inscenácie pod taktovkou profesionálneho režiséra. Začiatkom tohto obdobia bola derniéra PESNIČKOVÉ NEVESTY od Z. Zemaníkovej s 5 reprízami, z toho jedna v roku 2013.

Koncom apríla 2013 odovzdal funkciu predsedu súboru P. König a s ním odišli zo samosprávy i ďalší dvaja členovia I. Liptáková a J. Čech. Nový výbor sa ustanovil 13. septembra.

Aktivity týkajúce sa prípravy novej inscenácie sa začali v polovici roku 2014 a premiéra hry I. Stodolu NÁŠ PÁN MINISTER sa uskutočnila 29. júna 2015 v režii Albína Medúza, a. h. Štyri reprízy tejto inscenácie sa odohrali v rámci okresu s výnimkou účasti na 48. ročníku Palárikovej Rakovej. Inscenácia sa

úrovňou predstavenia na tomto festivale umiestnila na 3. mieste, ale získala vzácnu Cenu diváka!

Na konci roku 2015 navrhol hosťujúci režisér Jozef Novysedlák (Spišské

divadlo) inscenovať hru z pera G. B. Shawa ŽIVNOST PANI WARRENOVEJ. Zo strany autora hodnotiaceho toto obdobie činnosti súboru odznali výhrady k výberu tejto hry týkajúce sa zložitosti aplikovať daný text na úrovni ochotníckeho divadla. Premiéra sa konala 29. 6. 2016 a bola zároveň i derniérou. Príčinou nereprízovania boli aj objektívne príčiny (odchod dvoch hercov za prácou mimo región).

Pokus inscenovať lukratívny titul Jána Palárika DROTÁR s hosťujúcim režisérom Jánom Simkaničom začal v novembri 2016 a v októbri 2017 bol aj neúspešne ukončený. Dôvodom bola postupná absencia vybraných aktérov. Z pôvodného fixného obsadenia jedenástich hercov a herečiek postupne odstúpili štyri postavy, ktoré sa podarilo viac-menej nahradiť, ale odstúpenie ďalšej dôležitej ženskej postavy bolo už nad sily dovtedy tolerantného a trpezlivého režiséra.

Okrem činnosti v oblasti prípravy a reprízovania uvádzaných inscenácií sa členovia súboru venovali i tradičným poetickým popoludniam, ktoré organizovali Dom Matice Slovenskej a Spišská knižnica.

V hodnotenom období absolvovali ďalších päť ročníkov (IV - VIII) a uctili si 42 básnikov recitovaním básní z ich diel.

Značná pozornosť bola venovaná našim aktivitám viažucim sa k významným výročiam (PROGLAS, Príchod štúrovcov do Levoče, Život Mateja Hrebendu, J. M. Hurban, Malá vojna, Umelecké slovo (6. ročník) v akcii OO JDS, 150 rokov gymnázia v Spišskej Novej Vsi, prezentácia zbierky básní Omrvinky od autorky V. Kubovčíkovej) i satirickým vystúpeniam (Spišské klapancie Ďura Pokutu, klapancie pri vítaní nového roku - 2016, 2017), vystúpenia v rámci Dní mesta členmi divadelného súboru Hviezdoslav, ktorí aktívne pôsobia aj v Divadle Teatrálnej Skratky (DTS). V období máj 2013 - september 2017 v rámci spomínaných Dní mesta a ďalších podujatí (Spišský Jeruzalem, DufArt) účinkovali v osemnástich rôznych tituloch a tiež v Divadle na opätkoch obsadili predstavenie To je ohromné, miláčik...

V októbri 2017 Múzeum Spiša vyšlo s iniciatívou pripraviť výstavu Divadelný Spiš, a to aj s artefaktmi (scénický nábytok, rekvizity, kostýmy, plagáty, biltény, diplomy, fotografie), ktoré poskytol náš divadelný súbor z dvanástich inscenácií. V tomto roku vybraní členovia divadelného súboru Hviezdoslav hostovali aj v predstaveniach Spišského divadla.

História i prítomnosť divadelného súboru Hviezdoslav zaujíma i teatrologov. V roku 2017 vychádza z pera Mgr. Evy Kušnírovej, PhD, vedeckej pracovníčky FF Prešovská univerzita Prešov, kniha Divadlo osobitých

funkcií Divadelný súbor Hviezdoslav 1932 - 2012.

V roku 2013 bol Kysuckým osvetovým strediskom „Za tvorivý prínos slovenskému ochotníckemu divadlu“ ocenený zlatou medailou J. Palárika a diplomom Peter König. Aj z tohto dôvodu má tú česť byť hodnotený ako osobnosť súboru za obdobie 2013 - 2017.

Ďalšie päťročné obdobie je teda za nami.

Pohľad na počet premiér a repríz za túto päťročnicu nie je potešujúci ani pre mimoriadne dobre naladeného a tolerantného optimistu. Repríz inscenácie NÁŠ PÁN MINISTER mohlo byť skutočne viac, v nie tak vzdialenej minulosti Iva Liptáková dokázala ňou režírované (5 inscenácie) manažovať 43 reprízami.

Zvlášť nevyužitý rok pri príprave inscenácie DROTÁR, keď nič nebránilo pripravovanou premiérou vynaloženú námahu úspešne ukončiť - pôsobí frustrujúco. Tu sa do pera hodnotiteľa činnosti tisne potreba rozpísať sa o dobrovoľnom, no zaväzujúcom prístupe ochotníka k práci v súbore, o ochotníckej morálke, o spoločenskej zodpovednosti, o hazardérstve s povestou a menom divadelného súboru Hviezdoslav, atď. atď. Som si vedomý, že dnes tieto kategórie a pojmy mnohým nič nehovoria, že dnes oháňať sa nejakými ideálmi je niečo zatuchnuté, ak nie priam smiešne.

Toto konštatovanie tu neuvádzam preto, aby som na tých „odskočivších“ začal metať oheň a síru, ale pripomenul, že byť súčasťou ochotníckeho telesa je i bezvýhradná ochota pracovať na spoločnom diele, zvlášť, ak si uvedomíme, že sa na nás z minulosti ima-

ginárne díva vyše 500 párov očí našich predchodcov s otázkou, ako hospodárime s tým, s čím oni ešte v minulom storočí začínali.

Uvedomujeme si našu hviezdoslavovskú zodpovednosť pred prítomnosťou, ale aj pred minulosťou?

Nechcem opakovať to, čo bolo už niekoľkokrát povedané, že len skutočnú lásku k divadlu (nie seba v divadle!) dokáže bohyňa Thalia oceniť. Nieкого skôr, niekto sa odmeny dočká neskôr, niekto nikdy - to všetko však podľa zásluh a obety na jej pomyselný oltár.

Osemdesiatpäť rokov je za nami - a pred nami?

To vie hádam len tá bohyňa Thalia a trochu snád i tá naša čínorodá myseľ, ktorá by mala intenzívne spriadať úvahy, čo a ako ďalej a ako hovorí klasik: Len aby sme v hanbe nezostali...!

Roky 2018 – 2022

Päťročie smerujúce k jubilejnej deväťdesiatke činnosti súboru hodnotí predseda súboru Albín Medúz ako roky utrpenia, ale nie z dôvodov tvorivej invenencie členov súboru, ale spoločenských a hygienicko-epidemiologických opatrení v dôsledku toho, čo tieto opatrenia priniesli.

Príprava celovečerných inscenácií, ako ťažisko a základný cieľ činnosti súboru bola stále v centre diania súboru. Premiéra inscenácie Výrobca šťastia (Mináč-Lasica-Medúz) v poslednom mesiaci roku 2017 ako súčasť osláv 85. výročia založenia súboru mala pokračovanie v ďalších štyroch predstave-

niach v rámci nášho okresu v roku 2018 i účasťou na XXII. Divadelnom Trebišove a predstavením v Michalovciach v rámci prehliadky divadiel aj v nárečí pod názvom Mihal'ovski

deski na tribune v júni 2019. Hlavný účel - účasť na 52. ročníku Palárikova Raková sa negatívnym pričínením pošty v Čadci, kedy naša, včas podaná prihláška ležala v inej schránke, teda mimo tej, kde bola určená a došla k správne adresátovi, Kysuckému osvetovému stredisku až po uzavretí prihlášok.

Kovidová situácia poznačila činnosť súboru v roku 2020 a premiéru predstavenia inscenácie KAR, ktorú napísal predseda súboru Albín Medúz k stému výročiu úmrtia P. O. Hviezdoslava v roku 2021. Tri dni pred plánovanou a pripravenou premiérou boli všetky divadlá na Slovensku zatvorené. Další termín premiéry 12. február 2022 z dôvodu ochorenia jednej herečky na Covid-19 bol zrušený. Do tretice všetko dobré: predstavenie KAR malo konečne oficiálnu premiéru 14. mája 2022. Zdôrazňujem o f i c i á l n u, lebo dve predpremiéry sa uskutočnili pre školu a dôchodcov v koncertnej sále Reduty a ďalšie predstavenie videli diváci v apríli 2022 na XXIV. Divadelnom Trebišove. Odmenou za tieto peripetie bolo víťazstvo v kategórii klasickej dramatickej tvorby a tým postup na 47.

ročník celoslovenskej postupovej súťaže a prehliadky neprofesionálnych divadiel Belopotockého Mikuláš po dvadsiatich rokoch! Ani tu sme sa celkom nestarali a v konkurencii skúsených ochotníckych súborov z celého Slovenska sme sa umiestnili v bronzovom pásme v súťažnej kategórii II. Tradičné prúdy divadla.

Vyššie méty sú, zatiaľ, pre náš súbor omladený a neskúsený, momentálne ťažko dostupné, veď prevažná väčšina členov súboru vystupovala prvýkrát na takejto vysokej celoslovenskej súťažnej úrovni.

Hodnotenia na úrovni krajských prehliadok a v Liptovskom Mikuláši racionálne poukázali na negatíva vyplývajúce aj z počiatkovej neskúsenosti omladenia, ale aj na plusy. **Výrobca štastia:** inscenačná monotónnosť, s ktorou herecky disciplinované a energicky bojovali Ojbaba a Lapidus, pozitívom bola štylizovaná scéna a kostýmy. **Kar:** mnoho dramatických výstupov, umná kompozícia, odkaz poézie Hviezdoslava na veľmi dobrej profesionálnej úrovni, deklamačný pátos prekryl predstavenie, viacnásobný záver zmiatol publikum. **Veľké plus oboch inscenácií:** omladenie súboru.

V roku 2019 sa za spoluúčasti so zriadovateľom súboru MKC Spišská Nová Ves prehodnotila činnosť výboru súboru pôsobiaceho od roku 2012 a vzhľadom na rôzne negatívne skutočnosti prijal súbor na úrovni členskej schôdze abdikáciu časti členov súboru (J. Gavlák, M. Adamčiaková, M. Ogurčáková, G. Rerková) a revízorky (Z. Leibiczzerová). Členská schôdza doplnila výbor novými členmi k ostávajúcím členom

(M. Cibulová, P. Kraus), a to A. Medúz, J. Berčák, S. Cvenegrošová a revízor P. König. Nový výbor uskutočnil rozdelenie funkcií a zvolil sa predsedu A. Medúza.

Ďalšie aktivity súboru boli značne poznačené už spomínanou „kovidovou“ situáciou, ale ešte v roku 2020 nás poctilo Národné osvetové centrum s požiadavkou o autentickú výpoveď o činnosti divadelného súboru Hviezdoslav v minulosti a súčasnosti za účelom mapovania dejín a vývoja ochotníckeho divadla na Slovensku. Táto výpoveď sa uskutočnila v divadelnom klube a vypovedal autor týchto riadkov.

Vyše tridsať rokov držal nad súborom ekonomickú, ale i pracovitú, inšpiratívnu, ochrannú i priateľskú ruku riaditeľ MKC Ing. Emil Labaj. Divadelný súbor sa mu poďakoval začiatkom júla 2020 na neformálnom stretnutí. Súbor jeho pričinením získal po dlhých rokoch dôstojné priestory pre prípravu inscenácií, schôdzkovú činnosť, vystavenie trofejí, umiestnenie knižnice, šatnice a uloženie rekvizít. Tieto priestory boli po renovácii otvorené v septembri 2018.

Divadelný súbor Hviezdoslav v priebehu hodnoteného obdobia dostal aj niekoľko poďakovaní, hlavne Pamätný list Domu MS a MO MS pri príležitosti 100. výročia založenia MO MS a 30. výročia zriadenia Domu MS v Spišskej Novej Vsi.

Čo a ako ďalej?

Divadelný súbor prechádza v súčasnosti úplnou prestavbou čo do veku i skúsenosti prichádzajúcich členov - hercov a táto skutočnosť i predurčuje ďalší repertoár súboru. Získavanie nových schopných členov

riešiť úzkou neformálnou spoluprácou so základnou umeleckou školou, učiteľmi literatúry a slovenského jazyka na stredných školách a pravidelne vyhlasovanými konkurzami.

Divadelnému súboru tiež chýba spoločenská aktivita mimo prípravy inscenácií, t. j., spoločná účasť na živote v divadelnom klube. Divadelnému súboru tiež chýba aktívny „predajca hotového produktu“, t. j., ponuka predstavení v priestore okresu i mimo okresu.

Divadelnému súboru chýba osoba, ktorá by sa aktívne pripravovala na post druhého režiséra alebo i dramaturga. Divadelnému súboru chýbajú technickí spolupracovníci (rekvizitár, zvukár).

Divadelnému súboru chýbajú noví sponzorskí partneri. Riešenie týchto problémov i v spoluúčasti so zriaďovateľom bude musieť výbor divadelného súboru mimo svojej hlavnej činnosti - pripraviť hodnotnú inscenáciu - mať sústavne na zreteli v nasledujúcom päťročnom období!

A potom už len päť rokov do storočnice súboru, kedy by sa patrilo vo vestibule pred vstupom do koncertnej sály Reduty odhaliť pamätnú tabuľu s textom, že v týchto priestoroch vznikol divadelný súbor Hviezdoslav. Horolezci z JAMES-u už tam tabuľu majú. A čo, my sme horší?

BILANCOVANIE ČINNOSTI OCHOTNÝCH OCHOTNÍKOV V ROKOCH 2013 – 2022

I. Poetické popoludnia

- venované jubilujúcim básnikom, organizačne pripravené Spišskou knižnicou a MO MS, za aktívnej účasti členov divadelného súboru Hviezdoslav i študentmi Gymnázia Školská, a to v cykloch IV. - XIII. XIII. ročník týchto poetických popoludní skončil 24. 10. 2022 a tým i celý projekt, ktorý začal 29. 3. 2010. Celkom bola predstavená tvorba osemdesiatich štyroch básnikov, z tých ešte raz bola opakovaná tvorba P. O. Hviezdoslava, J. Válka, S. Veigla, A. Sládkoviča a najkrajšie básne štúrovcov (S. Chalupka, J. Kráľ, J. Botto, L. Štúr, J. M. Hurban). Na tomto záslužnom projekte sa divadelný súbor Hviezdoslav podieľal sústavným obsadzovaním jednotlivých ročníkov a tým prezentovaním diela vybraných poéтов,
- účinkovali: Frankovič, Gavlák, Hrabuvčinová, Koreň, König, Kraus, Križalkovičová, Leibiczerová, Ogurčáková, Peták, Tauberová, Wachterová.
- účelove zamerané akcie ako Svetový deň poézie (20. výročie jeho vyhlásenia UNESCO 1999 v Paríži). Účinkovali členovia divadelného súboru v školách i v reštauračných zariadeniach mesta Spišská Nová

Ves, kde prednášali vybraté básne,

- účinkovali: Adamčiaková, Gavlák, König, Kraus, Medúz, Tauberová, Wachterová.
- akcie spojené s prednášaním poézie i prózy ako: Umelecké slovo a vlastná tvorba, akcia OOJD Krompachy; Čítanie ukážok z kníh Veselo a smutno, V tieni hôr od autora O. Rozložníka, Čítanie ukážok z Knihy Hnilčík a baníctvo od autora M. Jančuru, Šachtág - Deň sv. Barory,
- účinkovali: A. Kačírová, P. König.

II. Literárne spomienkové pásma

PROGLAS - pásmo venované predslvu Konštantína Filozofa

- účinkovali: Gavlák, König, Kraus, Wachterová;
- DUNAJU SLOVENSKÝ, UŽ ŤA ZANECHÁME... - pásmo v rámci Dní L. Štúra, venované odchodu študentov bratislavského lýcea do Levoče
- účinkovali: Dirga, Frankovič, Gavlák, König.
- Šiesty ročník umeleckého slova venovaný múdrosti starnutia - recitácie a výňatky z inscenácie KLIETKA
- účinkovali: Gavlák, König, Tauberová, Wachterová.
- MALÁ VOJNA - 75. výročie bombardovania mesta Spišská Nová Ves a odhalenie pamätníka
- účinkoval: König.
- HREBENDA putujúci k dnešku - konferencia k odkazu M. Hrebendu v Slovenskej knižnici pre nevidiacich Mateja Hrebendu v Levoči
- účinkoval: König.
- 220. výročie narodenia Mateja Hrebendu - spomien-

kové podujatie v Dome Matice slovenskej v Spišskej Novej Vsi

– účinkoval: König.

J. M. Hurban – spomienkové pásmo v Dome Matice slovenskej v Spišskej Novej Vsi

– účinkovali: Gavlák, König.

OMRVINKY – predstavenie básnickej zbierky z pera Viery Kubovčíkovej

– účinkovali: Frankovič, König, Wachterová.

JÁN FRANCISCI-RIMAVSKÝ – 195. výročie narodenia

– účinkovali: König, Gavlák, Wachterová.

JAK VIPIJEŠ, TA ŠMAKUJE – predstavenie knihy receptov z pera Michala Buzu

– účinkovali: Kačírová, König, Medúz.

III. Komediálne vystúpenia

a) SPIŠSKÉ KLAPANCIE – pásmo veršovaného humoru so spevom, vystúpenie v rámci Dní humoru na Spiši

– účinkovali: Cvengrošová, Dirga, Frankovič, M. Findura z Levoče, Gavlák, Kačírová, König, Leibiczerová, B. Ogurčák, M. Ogurčáková, Z. Ogurčáková, Wachterová.

b) KLAPANCIE – pri príležitosti osláv príchodu nového roku 2016, 2017, 2018, 2019

– účinkoval: König.

IV. Divadelná inscenácia

NOVOVESKÍ ŠTUDENTI – divadelná inscenácia (I. Farkaš – Š. Šimko), pripravená a odohraná pri príležitosti 150. výročia založenia Gymnázia (Školská)

v Spišskej Novej Vsi

– účinkovali: Frankovič, Gavlák, König, Kraus.

V. VYSTÚPENIA v Divadle Teatrálnej Skratky (DTS) v tituloch:

Plášť sv. Martina, Knieža pekelných temnôt, Bebekovci – stredoveká mafia, Bohabojný Jób, Sans Souci – mesto bez starostí, Kráľ Šalamún, Cholera, VOSR, Krížová cesta, Keď jasná hviezda, Bude to v novej Redute, Svätá Ľudmila, Poklad Gelnického hradu, Nápevy Anny Szymayovej, Zo zápisníka kultúrneho referenta, Vykrádač hniezda, Čím jasnejší plameň, Smrť drží v ústach oheň

– účinkovali: Artimová, Cibulová, Frankovič, Gavlák, Hlinková, Hollárová, Kačírová, Kraus, B. Ogurčák, M. Ogurčáková, Pramuk.

VI. VYSTÚPENIA v Divadle na opätkoch

v inscenácii To je ohromné, miláčik

– účinkovali: Beťková, Molitor, M. Ogurčáková, J. Pramuk. Na regionálnej prehliadke v Jaklovciach získali ceny za herecký výkon A. Beťková, M. Ogurčáková.

VII. V ČINOHERNÝCH PREDSTAVENIACH

V hodnotenom období rokov 2018 – 2022 sa v dvoch inscenáciách vystriedalo 27 účinkujúcich.

a) prvé vystúpenie v činohernom predstavení v divadelnom súbore HVIEZDOSLAV absolvovali:

K. Baluchová	Gréta	Výrobca šťastia	2018
S. P. Cibula	Lapidus	Výrobca šťastia	2018
S. Cvengrošová ml.	Duša 1, Štefana,	Salome	

Kar	2015		
D. Dunčková	Cirkusantka	Výrobca štastia	2016
K. Gregoríková	Duša 3	Výrobca štastia	2018
E. Gregorovičová	L. Podjavorinská		
Kar	2022		
P. Halášová	Pečiatka	Výrobca štastia	2018
K. Horváthová	časnica		
Milka	Výrobca štastia		2018
S. Kavuličová	Mária		
Herodias	Kar	2022	
M. Koreň	Pražák		
Herodes	Kar	2022	
Z. Kleinová	Trávička		
spev	Kar	2022	
Ch. Múdry	Biely anjel	Výrobca štastia	2018
A. Novotná	Pečiatka	Výrobca štastia	2018
S. Novysedláková	Milka		
časnica	Výrobca štastia		2018
J. Pollák	Kľúč	Výrobca štastia	2018
J. Širák	Čierny anjel	Výrobca štastia	2018
A. Takáčová	príbuzná	Kar	2022
B. Tarajčáková	Duša 2	Výrobca štastia	2018
F. Zadroš	Novák		
Manahen	Kar	2022	
T. Cvengroš	Variácie piesní		
a nahrávka	Kar	2022	
b) už niečo uhrali:			
J. Berčák	milionár	Výrobca štastia	2018
M. Cibulová	Ilonka	Kar	2022
S. Cvengrošová	žena	Výrobca štastia	2018

L. Frankovič	Peter		
Hamlet	Kar	2022	
P. König	Ojbaba	Výrobca štastia	2018
Jesenský			
Ján Krstiteľ	Kar	2022	
P. Kraus	umelec	Výrobca štastia	2018
Jége	Kar	2022	
B. Tauberová	Petrová	Kar	2022
Ako účinkujúci je uvedený aj autor hudobnej zložky (variácie a nahrávka) Tomáš Cvengroš.			

VIII. V Spišskom divadle

hosťovali v hodnotenom období rokov 2018 - 2022:			
P. König	komtúr	Don Juan v pekle	2018
Mudroš	Snehulienka...		2018
(záskok)	Gróf Želinský	Reštavrácia	2018
A. Kačírová	suseda	Búračka	2020
			2021
A. Medúz	Kočíčka	Krásne je	2020
v Tatrách	2022		
smrť	Perinbaba	2019	
2022			

90 rokov činnosti divadelného súboru HVIEZDOSLAV v číslach

Premiéry

celkom v rokoch 1932 - 2022	133
- z toho v rokoch 2013 - 2022	4
a ďalšie desiatky tu neuvádzaných kultúrnych programov, estrád a kabaretov	

Tento počet inscenácií oficiálne uvádzaných celkom za roky 1932 - 2022 je v dôsledku zistených nových údajov (viď text v 95 rokov činnosti...) zvýšený o 5, ale číslovanie premiér pre zachovanie doterajšej kontinuity číslovania bulletinov ostáva pôvodné!

Reprízy

celkom v rokoch 1932 - 2022	1150
- z toho v rokoch 2013 - 2022	15

Celkom najviac repríz dosiahol titul

I. Stodola: Náš pán minister	30
I. Zeljenka: Košiel'ka	29
L. Verner: Právo na hriech	26
a ďalších 10 hier nad 20 repríz	
z toho v poslednom desaťročí 2013 - 2022	
I. Stodola: Náš pán minister	4
V. Mináč, A. Medúz: Výrobca šťastia	4
A. Medúz: Kar	4

Repertoár

tvorili inscenácie pre dospelých	103
- rozprávky pre deti a mládež	8
- hry so spevmi	4
- operety	5
- ostatné (poézia, literárne pásma, atď.)	14

Režiséri

celkove 56, vrátane dirigentov a choreografov:	
- z toho L. Roštár	19
V. Peták	10
M. Lopatová	9
L. Nováček, O. Nemeček, J. Vrtík, A. Medúz	7
J. Pleva, B. Michalský	6
I. Liptáková	5

Scénografi

celkove 33, vrátane kostýmerov	
- z toho ak. arch. J. Šimo-Svrček	19
prof. Brukner	15
Š. Bunta	13
J. Čech	8
J. Ochotnícky	5

Autori

- z celkove 93 autorov, ktorých diela sme hrali, či už v napísanej forme, či dramatizované romány alebo poviedky bolo:	
slovenských	30
ruských a sovietskych	16
českých	14
ostatných zahraničných	35

Najviac hraným autorom bol

J. Solovič	6 hier
J. B. Molière, F. Urbánek	5 hier
I. Stodola	4 hry
J. Barč-Ivan	3 hry

Účasť na vrcholných prehliadkách a súťažiach

Divadelná Spišská Nová Ves (2× ako host)	25
Scénická žatva v Martine	5
Celoštátna súťažná prehliadka v Hronove (ČR)	3
Belopotockého Mikuláš	5
Palárikova Raková	11
Kovačica a Pivnica (Srbsko)	2
Lipnica, Poděbrady, Nymburk, Svitavy, Belá-Dulice,	
Nové mesto nad Váhom	1

Z toho v poslednom desaťročí 2013 - 2022

Palárikova Raková (2013, 2015)	4
Krajská súťaž Trebišov(2019, 2022)	2

Vrcholné úspechy:

2× prvenstvo na bývalej celoštátnej prehliadke ochotníckych súborov v Hronove (ČR)

1972 – O. Záhradník: Sólo pre bicie (hodiny)

1974 – J. Solovič: Meridián

3× prvenstvo na Scénickej žatve v Martine

1972 – O. Záhradník: Sólo pre bicie (hodiny)

1974 – J. Solovič: Meridián

2004 – Kohlhaase, Zimmerová: Ryba pre štyroch

3× prvenstvo na Divadelnej Spišskej Novej Vsi

1972 – O. Záhradník: Sólo pre bicie (hodiny)

1974 – J. Solovič: Meridián

1977 – J. Solovič: Zlatý dážd'

2× prvenstvo na Palárikovej Rakovej

2006 – J. C. Hronský, I. Liptáková: Jozef Mak

2010 – Š. Šimko: Koperdani (Odvrhnuté deti)

1× prvenstvo na 13. ročníku festivalu divadelných

hier s dedinskou tematikou Trebišov

2005 – J. C. Hronský, I. Liptáková: Jozef Mak

1× prvenstvo na prehliadke Detské divadelné Košice

2012 – Z. Zemaníková: Pesničkové nevesty

Ocenenia:

Vystúpenie súboru v SND Bratislava N. V. Gogol: Ženba (1944)

Krajská cena roku 1968

Čestné uznanie za záslužnú prácu pri budovaní mesta Spišská Nová Ves (1968)

Zápis do Venca víťazov memoriálu ÚSOD (1968)

Zaslúžilý kolektív ZUČ (od MK SSR - 1972)

Cena mesta Spišská Nová Ves (1973)

Cena Ministerstva kultúry SSR (1974)

Medaila za zásluhy o rozvoj okresu (1974)

Zápis do Knihy cti ÚV ZDOS (1982)

Pamätný list za aktívnu činnosť pre Maticu slovenskú (2000)

Pamätný list mesta Spišská Nová Ves (2002)

Medaila Daniela Gabriela Licharda (2002)

Pocta generálneho riaditeľa NOC (2007)

Cena Matice slovenskej (2007)

Cena primátora mesta Spišská Nová Ves (2008)

Cena predsedu Košického samosprávneho kraja

(2010)

Pamätný list mesta Spišská Nová Ves (2012)

Pamätný list predsedu Matice slovenskej k 80. výročiu založenia a za propagáciu slovenskej tvorby (2013)

Pamätný list pri príležitosti 100. výročia založenia MOS a 30. výročia zriadenia Domu MS

Herecké ceny:

L. Roštár	16
P. König	6
J. Gavlák	5
J. Paulinyová	3
G. Šefčovičová, Š. Labanc, A. Brozmanová-Dulová, M. Liptáková	2
M. Strnisková, Mojšová, V. Šulc, M. Šulcová, M. Lopatová, M. Semeš, E. Kopperová, Š. Pechy, M. Strnad, A. Liptáková-Beťková, K. Česlová, A. Kačírová, D. Švolíková, a. h.	1

Účinkujúcich sa v súbore vystriedalo celkom 596

(je to presný súpis nepresných podkladov hlavne z prvých rokov činnosti súboru). Zároveň sa ospravedlňujem tým, ktorí dokázateľne účinkovali v súbore a nie sú v uvádzanom mennom zozname uvedení.

Divadelný súbor Hviezdoslav účinkoval počas 90-tich rokov svojej činnosti v týchto mestách a dedinách:

A Antol

B Banská Bystrica, Bardejov, Batizovce, Betliar, Belá-Dulice, Bijacovce, Bratislava, Brezno

Č Čadca, Čingov

D Danišovce, Dobšiná, Domaňovce, Dravce

G Gelnica, Gemerská Hôrka, Granč-Petrovce

H Harichovce, Havlíčkův Brod, Hrabušice, Hronov, Humenné

Ch Chrást nad Hornádom

J Jaklovce, Jamník

K Kamenica nad Čirochou, Kežmarok, Komárno, Košice, Krížová Ves, Krompachy, Kovačica, Kvetnica

L Letanovce, Levoča, Lipnica, Liptovský Mikuláš

M Margecany, Markušovce, Martin, Medzev, Michalovce, Mlynky, Mníšek nad Hnilcom, Moldava

N Nálepko, Nitrianske Pravno, Nová Polianka, Novoveská Huta, Nový Smokovec, Nové Mesto nad Váhom, Nymburk

P Padina, Podolinec, Poděbrady, Pongrácovce, Poprad, Prakovce, Predná Hora, Prečnov, Prešov

R Raková, Richnava, Rimavská Sobota, Rožňavské Bystré, Rudňany

S Sabinov, Slavošovce, Slovinky, Smižany, Smokovce, Smolník, Snina, Sobrance, Spišská Belá, Spišské Podhradie, Spišské Vlasy, Spišský Hrušov, Spišská Nová Ves, Stará Ľubovňa, Studenec, Svätá nad Sázavou, Svidník, Svit, Svitavy

Š Štôla, Štrbské Pleso

T Tábor, Tatranská Kotlina, Tatranská Lomnica,

Tatranská Polianka, Tatranské Zruby, Teplička, Tlmače, Trebišov

V Veľká Lomnica, Vyšné Hágy, Vojkovce, Vyšný Slavkov

Počas uplynulých 90 rokov divadelný súbor HVIEZDOSLAV účinkoval v 101 mestách a obciach, z toho v 8 mestách v Českej republike a v troch obciach v Srbsku.

Jeho vystúpenia videlo odhadom 250 000 divákov.

Zoznam účinkujúcich 1932 – 2017

A Ing. J. Adamčiak, J. Alexy, M. Almašy, M. Andreánsky, N. Artimová, M. Antal, A. Aratová, J. Augustín

B F. J. Bajtoš, L. Baluch, Dr. M. Baluch, R. Baluch, Baluchová, K. Baluchová, L. Barbuš, M. Bartková, Bartoníček, J. Baus, J. Bazela, A. Bednáriková, J. Bencko, A. Bencová, J. Berčák, A. Bergman-Horský, H. Bezáková, M. Biskupová, L. Bielik, J. Bobula, M. Bobula, T. Bodák, I. Bolčík, Ing. J. Borovský, A. Borovská, J. Borská, E. Bottišová, J. Božinský, J. Braunová, J. Brandobur, Dr. J. Briššák, M. Brozmanová, A. Bruncková, J. Brukner, Buchár, A. Bušovská, K. Budzová, J. Butela, I. Buzová

C L. Cehlárová, S. P. Čibula, M. Čibulová, J. Ciller, Cinterhofová, P. Cmorej, L. Cuníková, S. Cvengrošová st., S. Cvengrošová ml., T. Cvengroš, A. Cvernová

Č P. Čambal, Čančík, M. Čáni, J. Čáp, A. Čarnoká, J. Čech, Čelko, E. Čekelová-Kažmírová, V. Černíková, K. Česlová, K. Čillík, Čighy, V. Čujová, Čunderlík, P. Čupka, Čurila

D F. Dadej, J. Dančo, Darvaši, J. Demečko, P. Demečko, Z. Demeter, J. Demeter, J. Detvajová, A. Dimitrov, J. Dimitrovová, M. Dirga, O. Dlouhý, A. Dluhošová, M. Dobrovský, J. Dobrovská, J. Dobšinský, Doláková, I. Doležal, A. Drobná, O. Drobná, D. Drozdy, I. Drozdy, L. Družbacký, D. Dunčková, Dušek, Dvorský, Dvoráková, M. Dzurindová, M. Dzurilla

Ď E. Ďuráková, Ďurský

E L. Együdová, L. Enderle

F A. Fabián, J. Fabián, Z. Fabián, M. Fabiánová, M. Fabišík, Fábry, F. Fajtlíková, J. Farkaš, L. Farkaš, Z. Farkašová, J. Fejedelemová, A. Ferenc, J. Ferenc, Z. Ferenc, Ferienc, Z. Fibišová, M. Filáková, I. Fillo, Ján Findura, Jozef Findura, Pavol Findura, G. Findurová, M. Findurová, M. Findura, V. Findurová, I. Flimel, A. Franko, L. Frankovič, M. Friedmanová

G J. Gaál, M. Gaj, V. Gajdošík, B. Garajová, L. Garčarová, M. Garguláková, V. Garžíková, J. Gavlák, Mária Gavláková-Adamčiaková, Magda Gavláková, Gánoczy, Glezgo, D. Glova, O. Glova, Gregorová, K. Gregoríková, J. Gregorovič, E. Gregorovičová, Dr. J. Grenčík, M. Grondžák, L. Gurka, K. Gurová

H M. Háber, S. Háberland, P. Halásová, L. Halama, J. Hanák, Hangala, F. Hamrák, F. Hanzély, J. Harničár, M. Hatalová, J. Havaš, A. Henkrich, L. Herz, K. Hlinková, P. Holec, J. Hodorovský, F. Hodorovský, Holubárová, J. Horaj, J. Horák, K. Horváthová, Hossová, M. Hozová, A. Hradiská, A. Hranický, J. Hrbán, N. Hrabuvčinová, F. Hricko, R. Hromada, S. Hrušovská, M. Huba, L. Hympan

Ch A. Chmelová

I Ivan

J R. Jakubec, J. Jakubec, M. Jalčová, J. Jančok, Jariabeková, Dr. L. Jedlovský, F. Jesenský, A. Jinda, V. Jindová, F. Joppa

K M. Kacvinská, A. Kačírová, A. Kafková, C. Kafková, J. Kafková, S. Kavuličová, J. Kandrác, M. Kandříková, Kapinajová, J. Kapušanský, D. Karas, O. Katuša, A. Kavoňová, F. Kavoň, M. Koreň, Ing. Š. Kažmír, A. Kendrová, Dr. Š. Kekely, S. Kerekešová, M. Kevélyová, I. Keslerová, Z. Kleinová, Klimáček, K. Klingová, Knobová, J. Kobich, M. Kočan, J. Kolačkovský, Ing. J. Kollár, S. Kollárová, M. Kollárová, T. Komorová, Komínek, V. Konarzewski, Dr. J. Koňak, J. Kopecký, J. Koperdáková, B. Kopperová, E. Kopperová, I. Korach, F. Kostečka, G. Kostelníková, M. Košícký, Košťálová, D. Kotrádyová, Kováč, M. Kováček, O. Kozák, Ing. P. König, K. Král, J. Kramárik, P. Kraus, J. Křehlík, J. Krejčík, E. Krempaská, P. Krivačková, E. Krivjanská, J. Krivjanský, Dr. M. Križalkovič, Dr. A. Križalkovičová, A. Kropáček, V. Kručková, R. Križalkovič, A. Kubenko, O. Kubačková, T. Kubičárová, M. Kubíková, A. Kucková-Strnadová, J. Kučinský, I. Kuchtová, J. Kukura-Rajský, F. Kukura, V. Kunst, J. Kupčík, N. Kustreová, A. Kuštárová, M. Kuštárová, Kužel, Arch. Kvasnica, D. Kvetánová

L K. Lačná, E. Labaj, Š. Labanc, A. Labancová, L. Laco, V. Lajčiak, M. Launerová, J. Leibiczer, Z. Leibiczerová, A. Leková, M. Lendacký, L. Leporis, Lesnáková, K. Leššo, Linek, F. Lipták, J. Lipták,

A. Liptáková-Beťková, I. Liptáková, M. Liptáková, V. Liptáková, V. Loceková, N. Lopatová, M. Lopatová, M. Louma, E. Lučivjanská, B. Ludvigová, A. Luknárová

M M. Macala, Š. Macko, J. Mackovjak, E. Mačáková, L. Madarásová, E. Majerčáková, A. Majerčík, J. Majerčák, K. Majerník, M. Majer, J. Majkut, Dr. P. Malatin, Malý, M. Maňuch, J. Malučký, J. Matejka, Š. Melikant, J. Matula, M. Marchinová, M. Michálek, B. Michalský, M. Michalíková, J. Mikolaj, M. Mikolaj, M. Mikolajová, M. Miklošková, M. Miškovič, J. Mižík, A. Medúz, A. Mojšová, M. Mojšová, J. Mojš, A. Molitor, O. Molitoris, Morávek, Mlynárová, G. Mitriková, Ch. Múdry, Ing. M. Mucha, M. Mušáková

N J. Náčin, Náčinová, E. Nademlynský, D. Nagel, J. Nagy, F. Nagy, L. Nagy, J. Nalevanko, M. Nal-evanková, O. Nemeček, A. Nemečková, M. Nem-silová, L. Nikolíni, L. Nováček, J. Nováček, K. Nováčková, M. Novák, Novotný, A. Novotná, G. Novotná, J. Novysedlák, S. Novysedláková

O Ogáry, B. Ogurčák, M. Ogurčáková, Z. Ogurčáková, J. Ochotnický, A. Olejárová, Š. Ondruš, M. Ondrušová, Oravec, Orlet, Ortetová

P Pačaj, M. Palguta, M. Pancisyn, K. Palušák, V. Pan-igaj, Paška, I. Pavlačíková, Pavlanský, K. Pavlová, J. Paulíniová, A. Pažický, Š. Péchy, V. Pellerová, M. Pencáková, Mgr. V. Peták, Petřík, Petříková, M. Petrakovič, K. Petro, Petreková, A. Perovská, M. Pindroch, J. Pjonteková, Plocková, A. Pollágová, J. Pollák, Arch. F. Pok, J. Popovič, E. Porada, E.

- Potokár, E. Potokárová, J. Pramuk, J. Pražmáry, A. Pražmáryová, M. Prechová, T. Prejšová, L. Procházka, J. Prvý, A. Pražňák, Prúša, L. Puhallová, R. Puhallová
- R** Radvanec, J. Radvanská, Rajský, L. Rajniak, L. Rajniaková, M. Rástocká, G. Rerková, I. Révayová, M. Revaj, V. Revaj, G. Rodáková, T. Rosický, Ing. L. Roštár, M. Roštárová, G. Ruman, S. Ruman, B. Rusinová, M. Rychnavský
- S** J. Samončík, J. Sakara, M. Sapara, Z. Saxlová, PhDr. M. Semeš, J. Schlosser, K. Schlosser, U. Schwabik, A. Schwarz, J. Schwartz, R. Schwartzová, Schmidt, J. Simkanič, Siranko, J. Sisák, Slatinská, Ján Slivko, Jozef Slivko, Slezák, P. Slovák, Smatanová, Smižianska, J. Sochor, Solčáni, B. Sopúch, Mgr. E. Spišák, H. Stach, Stanek, L. Staroň, G. Staroňová, L. Staroňová, M. Staroň, M. Staroňová, E. Staššová, E. Strámsky, A. Strnisková, M. Strnisková, M. Strnad, Suchánek, Sýkorová, A. Svobodová
- Š** O. Šabek, V. Šabeková, M. Šándorová, L. Šefčíková, I. Šefčovič, G. Šefčovičová, Z. Šenkócová, D. Šenkóc, Ak. arch. J. Šimo-Svrček, J. Širák, P. Škabla, J. Šlosser, E. Šmihovská, M. Šoltésová, P. Šoltésová, M. Šoltés, J. Špička, F. Špilár, F. Šrenkel, K. Šrom, L. Štanzl, J. Štiavnický, J. Štepánek, J. Štetková, V. Štetková, J. Štítnická, Š. Šubová, Dr. V. Šulc, M. Šulcová, J. Šuňavec, F. Šustek, Šusteková, Švancar, E. Šveda, J. Šveda, Švedová, D. Švolíková
- T** V. Tábor, J. Takáč, A. Takáčová, B. Tarajčáková, A. Tarasová, A. Tatranská, B. Tauberová, Teschlerová,

- Tkáč, J. Tláškal, Tobák, O. Tobáková, E. Tokarčík, P. Toma, Tomaščíková, J. Tomek, Z. Tomčák, Toporceroová, Z. Tökölyová, L. Tréger, Trubač, Turanová, K. Turčániová
- U** K. Udžan, K. Uhrinovsky, Uhrín, E. Urban
- V** L. Vagaday, A. Vágner, J. Valigura, F. Valenčík, L. Valenčíková, J. Valkoššák, Dr. A. Valo, J. Válek, Dr. J. Valko, A. Vaníček, P. Vasko, L. Vašková, Velc, R. Velický-Weber, R. Veselovský, Ing. M. Viest, Viestová, J. Vigašová, A. Vojčíková, Vojtáš, J. Vopálenský, I. Vretenárová, J. Vrtík, Vyšný, Vyparina, Dr. A. Vyparinová
- W** A. Wachterová, V. Weiser, G. Witkovská, A. Wolfshörndl
- Z** F. Zadroš, Ing. L. Zahatňanský, J. Zahumenský, J. Zachar, J. Zalaš, J. Zavorský, Zboran, H. Zboranová, J. Zeman, E. Zemanová, M. Zgeburová, J. Zmuda, P. Zmuda, K. Zmudová, V. Znišťalová, A. Zubačová
- Ž** Z. Žabkayová, Žentková

Poznámka - pre neúplnosť prameňov je zoznam asi nekompletný. **Chýbajúcim sa ospravedlňujem.**

Neviditeľní, ale dôležití...!

Herci na javisku divadla sú viditeľní, dôležití - bez nich by divadlo nebolo divadlom. Poznáme ich, aj keď sa sem tam našminkujú, alebo zamaskujú a prehovoria. Pri tejto slávnostnej príležitosti 90-ky súboru sú oceňovaní ďakovným listom, podpisujú kroniku, potriasajú si ruku s gratulantami..., Ale kto sú tí, ktorých sme nikdy na javisku v divadelnej hre nevideli? Čo tí majú spoločné s našou oslavou? Sú to osoby, lepšie povedané osobnosti, čo do vonkajšej činnosti neviditeľné, ale dôležité! Veď posúďte sami! Predstavím vám ich:

Lucian Cmorej

Už minimálne štvrtstoročie cez písmenká, čísla a fotografie zviditeľňuje činnosť divadelného súboru Hviezdoslav. 6 pamätníc v 5 ročných cykloch a 17 bulletinov k divadelným inscenáciám v jeho grafickej úprave a sadzbe sú trvalou spomienkou na minulé deje, ktoré potvrdzujú aktivitu súboru.

Jaroslav Čech

Už 20 rokov uplynulo od prvého kontaktu toho usilovného pracanta s divadelným súborom Hviezdoslav. Stačí vrhnúť pohľad na javisko a hneď sa vidí: ahá? Túto scénu navrhol, vytvoril a postavil pán Čech. Má nehynúcu zásluhu na vyhľadávaní sponzora a výtvarnom riešení bannerov, ktoré od roku 2007 mapujú a pripomínajú históriu súboru.

Roman Melichar

Šéf nemenovanej firmy sa už pred vyše 15 rokmi zapísal do dejín divadelného súboru Hviezdoslav. Zviditeľnil jeho členov logom súboru na určitých častiach oblečenia. V posledných rokoch prispel k zvýšeniu kultúrnosti priestorov slúžiacich súboru na pracovnú a schôdzkovú činnosť. Má zásluhy pri navrhovaní a následnej realizácii pamätného listu k 80. výročiu založenia súboru. V tomto období vyrobil doteraz posledný banner mapujúci roky 2018 - 2022 činnosti súboru.

Jozef Nalevanko

Nespočetne množstvo rokov tvorí nerozlučnú časť generáľkových týždňov a potom premiér a, samozrejme, aj repríz inscenácií divadelného súboru Hviezdoslav. Je svetelný mágom ti pohotovým javiskový majstrom a jeho skrinka s náradím nikdy nesklame. Je skutočnou oporou a pohotovým radcom pri príprave scény a pri príprave rekvizít a už niekoľko rokov tvorcom vynikajúcich fotografií zachycujúcich naše dianie na javisku.

Ladislav Pekarčík

Neúnavný pracant a majster 99-tich remesiel má nezastupiteľné miesto a zásluhu na renovácii priestorov, ktoré už vyše 20 rokov obhospodaruje a využíva divadelný súbor Hviezdoslav. Zaslúžil sa aj o likvidáciu nevyhovujúcej tepelnej technológie a tým rozšíril priestor pre uloženie rekvizít a zaslúžil sa aj o sfunkčnenie šatnice súboru.

Aby sme na nich nezabudli...!

*„A srdce moje schradlo, zomdlelo znova.
A duša v bôľnej skvíľila mi hrudi, veď skoro mi, ach,
niet s kým prerieť slova“.*

Tieto slová z veršov básnika, ktorého meno nesie náš súbor sú veľmi výstižné pre stále rednúce rady nás divadelníkov, Hviezdoslavavovcov.

Smrť príde ako vietor, nevidíme ju, ale cítime, ako veľmi bolí...! Bolí nad odchodom tých, ktorých uvádzam v tejto pamätníci, aby sme na nich nezabudli, lebo iba zabúdanie je koncom života!

Rudolf Baluch 1950 — 2017

Boli sme všetci spolu na oslave 85-ročného trvania nášho súboru v Dome MS, a ešte tu na nás hľadá zo spoločnej snímky na pôdiu, ten tretí zľava... a už ho niet!

A mali sme ešte veľa plánov, ešte sa dá prehovoriť, aby účinkoval v nejakej tej najbližšej innscenácii..., a v lete v jeho záhrade tradičnej guláš na záver divadelnej sezóny - už nebude!

Od prvého vstupu medzi nás niekedy v roku 1973 v rozprávke O troch prasiatkach zaujal jeho humor, bol priateľom, akých je už málo, na javisku účinkoval s nami dosť sporadicky, ale maximálne spoľahlivo! I divadelné úradovanie si vyskúšal na tom najťažšom mieste - v prevádzke, a tam bol nekompromisný, poriadok musel byť, aj ten najvyšší to musel rešpektovať!

K javiskovému prachu privoňal naposledy akosi symbolicky - iba hlasom (hlas otca, Koperdani - odvrhnuté deti, 2009).

Rudko, chýbaš nám! Stále sa nevieme vyrovnat s твоjím náhlým, skoro tragickým odchodom.

Bude to stále tak, kým tu budeme!

Margita Šefčovičová 1936 — 2019

Stretli sme sa na javisku, ona skúsená profesionálna herečka ošľahaná vetrom zájazdového Dedinského divadla, ktoré začalo písať v roku 1957 históriu prvého profesionálneho divadla v Spišskej Novej Vsi, ja zatiaľ ošľahaný iba prievanom v kultúrnom dome v Letanovciach, kde som začal divadelníčiť, ale na javisku v Podtatranskom divadle sme si už boli rovní: ona slúžka u bohatej vdovy, ja sluha štyroch pánov. A potom to pokračo-

valo... Gitka - ako nám priateľsky nariadila, aby sme ju tak volali, po zrušení profesionálneho Krajového divadla (1963) pracovala Podtatranskom divadle - stála ochotnícka scéna ako metodička a aj ako aktívna herečka (1963 - 1974), kedy účinkovala v dvadsiatich inscenáciách (počnúc **Posledná zastávka**, postava Anna Walterová, 1974 a končiac **Strieborný jaguár**, postava Evy, 1975). Za postavu Reginy v Hellmanovej **Líštičky** a Evy v Solovičovom **Striebornom jaguári** dostala ceny za herecký výkon. V rokoch 1972 - 1974 bola riaditeľkou Podtatranského divadla.

Jej herecké kvality silne ovplyvňovali hereckú tvorbu nášho divadelného súboru Hviezdoslav. Za hereckú, réžijnú a organizačnú prácu v súbore jej boli udelené mnohé čestné a pochvalné uznania, v roku 2012 Ďakovný list mesta Spišská Nová Ves pri príležitosti 80. výročia založenia divadelného súboru Hviezdoslav. Odchod zo Spišskej Novej Vsi do Trnavy znamenal pre Gitu nový milník v jej hereckom živote, stala sa členkou trnavského profesionálneho divadla až do odchodu do dôchodku.

Je nás už iba niekoľko, možno nás spočítať na prstoch jednej ruky, čo si na ňu v našom súbore vieme spomenúť, to však neznamená, že na jej pôsobenie u nás zabúdame. Budeme si ju pamätať pokiaľ tu ešte budeme! A potom? Ostane tu aspoň stopa v tejto pamätníci.

Anton Kret 1930 — 2019

Hneď na úvod: bol divadelníkom telom a dušou! Bol profesionálnym pracovníkom v teatrologii. Po absolvovaní štúdia dramaturgie a internej vedeckej aspirantúry začínal ako dramaturg v Dedinskom divadle a s výnimkou niekoľkých rokov bol až do dosiahnutia dôchodkového veku dramaturgom SND. Niekoľko rokov pracoval aj na bývalom povereníctve, neskôr ministerstve kultúry. Prednášal na divadelných vysokých školách, písal prózu aj poéziu, divadelné rozhlasové hry, štúdie a odborné knihy venované teórii divadla, bol i prekladateľom kníh a divadelných hier, vydal Spišský slovník, kde zverejnil asi 1400 írečitých spišských termínov zo Smižian a Spišskej Novej Vsi.

Bol však človekom, rodeným Spišiakom, ktorý nikdy neopustil zo zretela svojej pozornosti ochotnícke divadlo. V minulosti nebolo vari poriadného ochotníka na Slovensku, ktorý by ho nepoznal. Za ochotníkmi precestoval tisíce kilometrov, napísal o nich stovky článkov a recenzií. Bez jeho účasti v porotách sa hádam neobišla ani jedna významná

ochotnícka divadelná prehliadka. Divadelný súbor Hviezdoslav, dovoľujem si tvrdiť, bol v centre jeho pozornosti, veď bol rodákom so Smežian, tu chodil do stredných škôl... Jeho zásluhou náš divadelný súbor získal prioritu pred profesionálnymi súborami predstaviť premiéry divadelných hier Jana Soloviča **Meridián**, **Zlatý dážď**, **Kráľovná noci v kamennom mori** aj **Sólo pre bicie (hodiny)** od autora Osvalda Záhradníka, jeho zásluhou i premiérové predstavenie divadelnej hry Jiřího Hubača **Stará dobrá kapela**, ktorú pravdepodobne nemal v repertoári žiadny ochotnícky súbor na Slovensku.

Bolo by toho ešte veľmi veľa, za čo náš súbor pánovi Antonovi Kretovi ďakuje, každý náš člen zvlášť a súbor spolu, veď hodiny a hodiny sme spolu predebatovali v našich divadelných kuloároch a vstrebávali jeho rady a postrehy. Smrť zavrátila jeho významné a plodné dielo. Jeho okuliare sa už nezabliskávajú v lóži poroty a jeho hlas už nezaznie pri hodnoteniach našej ochotníčiny. Pán Anton Kret, odpočívajte v pokoji!

Ladislav Jiroušek 1943 — 2019

Vyučený rušňovodič s desaťročnou praxou bezpečne bez mapy trafil zo stanice do stanice, aj do tunelov sa pomestil a tu zrazu fotograf v divadle s citom umelca obrazu maľujúceho rušné či mlkve dianie na javisku.

Bol roky rokúce dvorným fotografom inscenácií divadelného súboru Hviezdoslav, od roku 1963, celých 23 rokov zachytával svojimi objektívmi okamihy, ktoré

pripomínajú a tešia. Bez jeho bystrého a pozorného oka a pohotovej ruky by sme boli ukrátení o množstvo krásnych a milých spomienok.

K fotografovaniu inscenácií sa dostal pozvaním, pani Gitka Šefčovičová ho prehovorila, ako mi povedal... „neodolal som. Divadlo ma priťahovalo, partia hercov, ochotníkov, Hviezdoslavovcov mala svojský humor, a ten mi ladí s mojím videním sveta“. A nelen pre našu vlastnú potrebu vyrábal fotografie, tie boli veľmi vítané v redakciách mnohých

odborných divadelných ale i populárnych časopisov a novín. Fotografoval aj profesionálov DJZ, pobočná scéna pre deti a mládež do roku 1992, potom prišla nová technológia - digitálna. „Netvrším, že digitálne sa nedá urobiť dobrá umelecká fotografia, ale..., prečo zaniká čiernobiela fotografia? Len preto, že človek vidí farebne? Veď v čiernobielych vydaniach je toľko podtónov ktoré robia čiernobiely krásnym!“ Boli jeho slová, ktorými hodnotil „nové časy“ fotografie.

Nuž jeho koníček ho stiahol napokon z kresla rušňovodiča, usadil do kancelárie propagácie bývalého Uzlového klubu Železničiar a neskôr na „voľnú nohu“, ktorá ho živila do dôchodku a ďalej, a ďalej... až do jeho smrti.

Bol autorom, vydavateľom aj distribútorom vynikajúcich obrazových publikácií, vydal cez 20 reprezentačných titulov, fotografoval tatranské končiare, zákutia Slovenského raja, Gemer, Spiš, venoval sa i zobrazovaniu sakrálnemu umeniu. Jeho mottom bolo „Teší ma, ak môžem aj zahraničiu ukázať krásy mojej vlasti“.

Vlado! Súhra tvojho oka a prstov je ukrytá v stovkách fotografií, ktoré ukrýva náš archív. V nich je zhmotnená naša stála spomienka na tvoju stálu prítomnosť medzi nami, hviezdoslavovcami! Ďakujeme Ti!

Viktor Weiser 1938 — 2020

Svojrázna postava a s obrovskými skúsenosťami bola veľkou posilou nášho divadelného súboru, ktorá sa medzi nami objavila pred štvrt storočím tiež predstavujúcu svojráznu postavu Gréka Dymbu v jednoaktovke A. P. Čechova **Svadba**. Lekár Diafoirus (**Zdravý nemocný**, 1998), potom Daniel Gašpar č. 2 (**Takmer božský omyl**, 1999), exceloval ako kapelník Beďar (aj keď chcel hrať silou mocou postavu Pindasa, ktorú hral Jožo Gavláč) v hre **Stará dobrá kapela** a činoherné končil stvárnením krásnej postavy hodinára Reïnera **Sólo pre bicie (hodiny)** v roku 2007. Odmlka potom nebola odmlkou, lebo usilovne účinkoval hudobno-dramatických a poetických pásmach, kde mu režisér pán V. Peták vždy našiel patričný part. Monológy boli jeho silnou stránkou, vedel ich precízne naštudovať a emotívne predniesť. Posledne pred-

nesený monológ Barnabáša (**Tanec nad plačom**, 2007) na slávnostnej akademii pri príležitosti 75. výročia nášho súboru bol jeho labuťou piesňou.

Málokto z Novovešťanov však vie, že Viktor patril medzi pár posledných v našom meste žijúcich členov bývalého profesionálneho Krajského divadla, ktoré v Spišskej Novej Vsi pôsobilo v rokoch 1957 - 1963. Viktor v ňom zakotvil v roku 1961 na základe výsledkov konkurzu, potom pôsobil v jedenástich inscenáciách i v jednom filme **Tam za lesom** a v televíznej inscenácii, vtedy ešte naživo vysielanej **Verbunk**.

Po zrušení krajského divadla dostal ponuku pôsobiť v košickom bábkovom divadle, nechcel však trhať rodinu, manželka tiež herečka dostala ponuku pôsobiť v Prešovskom divadle, preto úplne zmenil povolanie - začal pôsobiť v potravinárstve a potom dlhých 20 rokov dochádzal do práce v železiarňach Košice.

Spomínaný návrat na divadelné dosky v našom súbore už v dôchodcovskom veku nám pomohol obsadzovať uvádzané inscenácie k plnej spokojnosti režisérov, nás spoluhercov, a verím, že i k spokojnosti tých, ktorí si na Viktora Weisera zo spišskonovoveského divadelného obecnstva ešte pamätajú.

„Lúbiť ľudí a ostať sám sebou“ bolo životným mottom Viktora Weisera, popredného člena nášho divadelného súboru. Za jeho obetavosť a priateľstvo mu ďakujeme kladením symbolického klinčeka na miesto jeho posledného odpočinku! (Ten klinček - to tie železiarne!)

Adriana Wachterová 1942 — 2021

Skromná, tichá, nenápadná, usmievavá... Medzi nás prišla už od dôchodcovskom veku z Krompách. Tam bola dlhé roky oporou divadelného súboru i Divadla poézie. V Činohernom súbore pod vedením pána Petáka, s ktorým sa po rokoch stretla opäť v našom súbore, vystupovala v náročných divadelných hrach ako **Tanec nad plačom**, **Vassa Železnovová**, **Žolík**, **Dobrá noc Patrícia**. Krompašská duša kultúry v tých časoch pán Záhatňanský jej ukázal chodníček aj k umeleckému slovu a krátky čas nato už recitovala J. Wolkra: Balada o očiach topičových, Pujmamanovej Milióny holubičiek na Wolkrovej Polianke, Wolkrovo Prostějove i Hviezdoslavovom Kubíne.

V našom súbore nadviazala na túto poetickú strunu a začala v pásmach poézie, monológov a dialógov opäť vedená pánom Petákom - a veru už ani nedúfala, že sa jej, vzhľadom na jej kvality ujde nejaká poriadna úloha, v ktorej by mohla zúročiť svoje skúsenosti a preukázať svoj talent.

Najprv stvárnila postavu pestúinky v úryvku hry A. S. Puškina **Eugen Onegin** (2001), potom skromne zaskočila v **Augustínovi** (2002) a ďalej za portálom

sledovala, ako sa snažíme po pamäti hovoriť nenaučené texty. Úspešne však vystupovala vo všetkých hudobno-dramatických a poetických pásmach, a čakala, a čakala... Prišiel rok 2007 a s ním aj nádherná úloha pani Contiovej v inscenácii Osvalda Záhradníka **Sólo pre bicie (hodiny)**, ktorú úlohu symbolicky prevzala po profesionálnej herečke v našom súbore Margaréte Lopatovej! Touto inscenáciou v roku 1972 začali hviezdne roky nášho divadelného súboru.

Úplný protipól k tejto postave bola neskôr Bumbaláčka v Zemaníkovej **Pesničkové nevesty**. Poslednou inscenáciou, v ktorej vystupovala úlohe richtárky bol **Náš pán minister** v roku 2015. V poézii však stále úspešne pokračovala akcii MO MS a Spišskej knižnici, kde aj organizovala stretnutia, ale za portálom javiska naďalej trpezlivo nahadzovala texty. Bez jej účasti by boli priestorové skúšky zbytočnou stratu času.

Nuž, taká bola naša Adriánka. Patrila medzi stálice nášho súboru. Prítomnosť jej tichého úsmevu často tlmila vybuchujúce jazyky našich žabomyších sporov o tú či onú „pravdu“.

Postupujúca choroba v posledných rokoch jej už nedovoľovala sa plne zapájať do našich aktivít. Posledný raz bola medzi nami pri poďakovaní sa

nášmu odchádzajúcemu riaditeľovi. Bol to júl pred dvoma rokmi... Sviečka jej života dohorela. Odpočívaj v pokoji, Adriánka!

Ján Solovič 1934 — 2022

Bol spisovateľom, dramatikom i pracovníkom v politických a spoločenských organizáciách, ktorého inscenácie náš divadelný súbor za obdobie svojej 90-ročnej histórii odohral najviac - šesť, počnúc triptychom **Meridián, Strieborný jaguár, Zlatý dážď** (v rokoch 1974 - 1987), cez **Právo na omyl** (1981), **Kráľovnú noci v kamennom mori** (1982) až po **Príliš odvážny projekt** (1989). Súbor sa vďaka vynikajúcej réžii Beňa Michalského (*Meridián*) a Jozefa Prámáryho (*Zlatý dážď*) a vhodnej konštelácii hereckého ansámblu prebojoval cez všetky súťažné prehliadky až do vtedajšej Mekky ochotníckej pospolitosti bývalej veľkej republiky - do Hronova (teraz ČR).

Bola to pre náš súbor veľká pocta, že *Meridián* a neskôr *Kráľovnú noci v kamennom mori* uviedol ešte pred ich inštalovaním na profesionálnych javiskách. Majster Solovič sa nebál, že inscenovanie jeho je ochotníkmi zníži

ich úroveň. Vyjadril to slovami: „Nie, vôbec neznižuje, práve naopak. Ochotníci buď autora milujú a potom ho hrajú, alebo nemilujú a nehrajú. To je akýsi barometer, ktorý ukazuje dramatikovi stupeň jeho obľúbenosti v národe“.

Doba sa však od prvého uvádzania jeho inscenácií zmenila, nič však neubrala na výpovednej hodnote replík jeho hier a odvahe v tomto období verejne vypovedať o tom, čo sa vtedy medzi národom iba pošuškávalo. Majster Solovič tú odvahu mal a náš súbor, ktorý jeho myšlienky tlmočil s javiska, tiež!

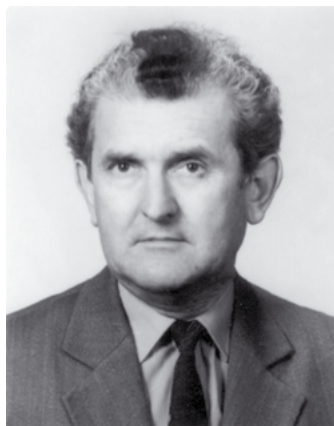
Majster Solovič svojimi inscenáciami značne ovplyvnil repertoár, ktorý náš súbor v tomto období prezentoval. Divadelný súbor Hviezdoslav odohral, vrátane premiér 115 predstavení spomínaných šiestich inscenácií. Majster Solovič sa nezmazateľnými písmom zapísal do histórie nášho súboru!

Na večný odpočinok bol 23. júla 2022 uložený na cintoríne Poprad-Veľká

Valent Peták 1927 — 2022

Bez aktívnej účasti pána Valenta Petáka si náš divadelný súbor nevedel predstaviť scénickú prípravu, réžiu, výber kostýmov a vôbec tú nervozitu a v konečnom dôsledku neistotu s obrovským otáznikom - vyjde to? Prídu na skúšku? Chodia na korepetície k pani Marike? Kedy vystúpime? A kde? Bude tam vyhovujúci klavír? Kedy pôjdeme na výber Kostýmov? Kedy už konečne budeme vedieť texty???

Na to všetko musel náš vtedy režisér familiárne

volaný Valent vedieť odpovedať, negatíva prehltnúť, dobré veci pochváliť - ale do poslednej chvíle trpnúť..., ale potom ten blažený pocit, že sa to podarilo!

Režiroval už ako 16-ročný v rodnom Spišskom Hrušove v roku 1943: **Strídža spod hája, Škriatok, Drotár, Marina Havranová**. Učiteľskú akadé-

miu absolvoval v Spišskej Novej Vsi a v FF UK v Bratislave. Po ukončení štúdia nastúpil na učiteľské miesto v Moldave nad Bodvou, kde viedol divadelný krúžok Detvan. Účinkoval v štrnástich hrách, z ktorých osem režiroval. Po preložení do Krompách pôsobil v divadelnom súbore pri SEZ, n. p. a v Divadle poézie.

V divadelnom súbore Hviezdoslav pôsobil od roku 1966, kedy stvárnil postavu grófa Alfréda v hre Petra Zvona **Tanec nad plačom**. V ďalších rokoch sa už viac venoval písaniu scenárov hudobno-recitačných a dramatických pásiem, ktoré sám režiroval a aj aktívne v nich účinkoval. V súbore pripravil 10 večerov poézie, prózy a hudby. Práve jeho zásluhou sa začala kultivovať divadelná reč členov súboru a naučil nás vnímať poéziu ako neoddeliteľnú súčasť umeleckého života.

V roku 1993 začali „hviezdne roky poézie a hudby“ produkciou desiatich pásiem, z ktorých najviac upútalo pásmo **Slovo na čas** (L. Štúr, J. Botto, V. Mihálik, A. Sládkovič, J. Král) a slovenské ľudové piesne (tiež **Vianočné intermezzo**, v roku 1996), **Dobre sa vidí iba srdcom** (večer slávnych monológov a dialógov z európskej a svetovej klasiky, v roku 2001) a posledné pásmo v roku 2004 **Vianoce detí** a **Veľké deti Vianoc**.

V občianskom živote vyučoval dejepis, psychológiu, literatúru a štylistiku, bol v rokoch 1981 až 1989 riaditeľom na SPŠ strojníckej, odkiaľ odišiel do dôchodku.

Do večnosti odišiel v požehnanom veku 95-tich rokov. Prežili sme s ním nádherné roky, dni a večery. Pamiatka na tohto veľkého človeka je navždy zapísaná v dejinách nášho súboru.

Ladislav Roštár 1922 — 2022

3. februára 1922 sa v Moštenici, okres Banská Bystrica narodil Ladislav Roštár.

S jeho menom sa 58 rokov spájala činnosť nášho divadelného súboru HVIEZDOSLAV.

K divadlu sa začal priučiť najprv v rodnej Moštenici už v roku 1935 v ochotníckom krúžku, kde jeho prvou postavou bol lesník v hre **Hora volá** (autor J. Gontko), potom v operetke **Anička Kováčovie** (autor K. Balák) hral „akéhosi zvonára, kde som nevedel poriadne text, preto ma viac neobsadzovali“, ako to píše v svojej spomienke.

Banská Bystrica a školský súbor v obchodnej aka-

démii, kde ho režíroval neskôr známy charakterový herec Jakubovi v hre **Bankinghaus** (autor I. Stodola) v postave starožitníka bola jeho ďalšou hereckou zástávkou.

V roku 1941 ho osud ako bankového úradníka zavial do Spišskej Novej Vsi, kde sa najprv prihlásil do železničiar-

ského divadelného krúžku TATRAN, ale už 4. decembra 1942 divadelný súbor HVIEZDOSLAV poveruje Ladislava Roštára, úradníka mestskej sporiteľne predbežne funkciou pokladníka! a prvou jeho postavou v tomto súbore bol kulhavý sluha v hre **Odvážny plavec** (autori F. Arnold - A. Basch). Bola to vtedy 23. premiéra divadelného súboru HVIEZDOSLAV od svojho vzniku v roku 1932.

Posledný raz sa divadelnému obecnstvu predstavil v hre **Stará dobrá kapela** (autor J. Hubač) v postave maturanta po 50-tich rokoch v 117-tej premiére súboru 28. apríla 2000.

Tento rok - 13. september - bol aj rokom jeho odchodu do nenávratna.

Za obdobie pôsobenia v súbore - za tých 58 rokov stvárnil 54 postáv v rovnakom počte inscenácií, režíroval 19 hier, hral v 8 filmoch, vyše 600-krát vystupo-

val na rôznych kultúrnych podujatiach, získal 16 cien za herecký výkon a 3 ceny za réžiu. Bol medzi nami hviezdoslavovcami protagonistom - prvým hercom, predsedom samosprávy, funkcionárom vo vyšších zväzových ochotníckych divadelných orgánoch, ale na javisku mimoriadne sústredeným pedantným a disciplinovaným spoluhráčom, no nadovšetko dobrým človekom!

Nemal rád pretváрку, dvíhanie nosa po prvom úspechu, povrchnosť, ľahostajnosť a lajdáckosť - všetko to negatívne, čo ťahá herca do priemernosti a zabúdania. Bojoval stále o prvé miesta na výslňi úspechu, o uznanie pre súbor a pre seba, ale zbraňami čestnými - svojim talentom a usilovnosťou, svojim umením!

Odolal niekoľkým pozvaniam na dráhu profesionálneho herca a spojil si ochotníctvo s povoláním pedagóga - ekonóma, ktoré trvalo 42 rokov.

Bol milujúcim manželom a otcom dvoch dcér, starým a prastarým otcom a do posledných chvíľ života i aktívnym ochotníkom hercom.

Sto rokov od jeho narodenia je dôvodom nielen spomenúť si na jeho pôsobenie v našom súbore, ale i možnosťou oboznámiť s jeho životným ochotníckym divadelným dielom tých našich mladých divadelných súputníkov, ktorí o ňom málo, alebo nič nevedeli. Aj keď ho už medzi nami niet, jeho práca a odkaz je pre všetkých hviezdoslavovcov - súčasných i budúcich stále živá!

Posledná rozlúčka s Ing. Ladislavom Roštárom v septembri 2000
na starom cintoríne v Spišskej Novej Vsi

Nehanebné ohovárania...

o tých, ktorí miesili, tvarovali a zušľachťovali a vedeli

kladne: si vyborný! v ktorom divadelnom súbore si už hviezdil? no, hotový Kvietik!:

záporne: še tu po javisku motaš jak švekra po špajze, skadzi ce vycahli?

ovplyvniť naše dianie a cesty za dramatickým umením v divadelnom súbore Hviezdoslav.

Áno, sú to páni režiséri aj režisérky, my čo máme IQ mierne nad 50, sme to hneď a zaraz pochopili. Podávam autentickú výpoveď, ako som ich zažil za posledných 50 rokov, ale s pomocou nemenovaného priateľa siahnem aj hlbšie. Musím, lebo pána **J. Plevu** som ešte v našom súbore nestihol. Stihol ho nemenovaný priateľ takto: Bol to starší pán, Čech, penzista, býval v Redute vo veži, volali sme ho pán kastelán. Na skúšky chodil vždy s motýlikom na krku, perfektne pripravený a robieval aj papierové modely budúcej scény. Mal jeden obľúbený slogan: „Jozefe, v Kutní Hoře v hospodě je velikej obraz a na něm pán Dačickej, velkej chlap a ohromnýma vousama, v ruce drží korbel piva a za ním stojí smrtka s kosou. A tím kostnatým prstem mu klepe na rameno a říká: Tak, pane Dačickej, dopijem a pudem.“ Súbory pána Plevu miloval, v období rokov 1966 - 1967 režíroval šesť inscenácií v Podtatranskom divadle, stála scéna. Šéfkou tejto scény bola v tých časoch pani **Margaréta Lopatová**, jej mierne prefajčený hlas nás zvolával: Na

scénu, prosíííím! Ticho prosíííím! Vedela hrať aj karty! Mariáš a nie s hocikým! a hocikde! ale v klube pod javiskom! Dym by si mohol krájať. Ale režírovať teda vedela! Aj prefiknutú vdovu!!! **Benjamín Michalský** bol režisérom, ktorý k nám dochádzal z Bratislavy. V piatok, čo bol našim skúšobným dňom, ušiel tajne popoludní z roboty z Pozemných stavieb, nastúpil do aerolinkového autobusu na Miletičke, stihol letecký spoj do Popradu, o 16.20 ho už v Poprade čakalo ošarpané divadelné auto a o 17.00 začala divadelná skúška a ako tvrdil „nijaké prestoje, šlape to ako hodinky, akurát v bufete na letisku v Bratislave ešte som stihol zhltnúť nejaké párky, alebo ruské vajce a hodiť do seba jeden gruziňák na posilnenie stavovskej cti alkoholika - inteligenta“. Počas ďalších dní na Spiši prevzal funkciu gruziňáka „kočiškoňák“. Nikdy nezabudnem, ako ma rozklepal, ako kyvadlo, keď som do seba prevrátil prvý poldecák tej hroznej drogy “

Pán **Milan Bobula** bol režisérom, akého by si prial každý súbor. Pracoval s nami už ako dôchodca, bol prvým riaditeľom prvého profesionálneho divadla v Spišskej Novej Vsi. Po zrušení tohto divadla riaditeľoval v Prešove a potom v Košiciach. Bol spišskonovoveským rodákom, preto sa dal nahovoriť Lackom Roštárom, aby si s nami „niečo začal“. A začal, úspešným predstavením „Čaj u pána senátora“, a to presne po 35 rokoch od uvedenia tejto inscenácie v profesionálnom divadle. V nevlúdnych zimných podvečeroch prichádzal medzi nás z Košíc, počúval

a opravoval i názorne predvádzal, tešil sa i hneval, ale nikdy nezvýšil hlas. Obdivovali sme jeho pokoj, sebaovládanie a rozvážnosť aj v najvypätejších situáciách, o ktoré v našom kumšte nikdy nie je núdza, i preto sme ho potajme volali „boží človek“. Skôr narodení Spišskonovovešťania si ho však budu pamätať z toho dôvodu, aký obrovský kus práce vykonal pri zriaďovaní a riadení tej prvej profesionálnej scény na Spiši.

Pánovi Bobulovi sa povahove veľmi podobal **To-máš Rosický**. Režiroval v našom súbore dve hry. Tretiu réžiu nedokončil - zomrel v izbe hotela Šport, kde bol počas skúšok ubytovaný, v náručí Jožka Gavláka. Na svoju adresu nemal rád vzletné slová, ale mali sme ho tiež veľmi radi, hlavne po skončenej poriadne namáhavej skúške, keď zavelil - a dost! Ide sa na bavoráka! Bol veľmi skromný, húževnatý, dôsledný, za tie štyri roky, čo sme sa poznali, vykonal uprostred nás veľmi veľa!

Nesmieme zabudnúť ani na ďalšiu pani režisérku, ktorá prišla medzi nás, ostrieľaných hviezdoslavovcov veľmi skromne a potichu a s malou dušičkou - ako to raz v slabej chvíľke priznala. Prišla však s pevnou, do poslednú bodku premyslenou koncepciou, ako mierne a postupne nabúrať naše tzv. psychorealisticke divadlo a naučiť hrať dané texty aj inak - tak, ako si to ona predstavovala. A napodiv, postupne sme takticky ustupovali (do predom pripravených pozícií, ktoré nám však cieľavedome likvidovala), až

sme prijali jej videnie daného dramatického textu. Vidím, keď ten text čítam, že som ju nepredstavil : je to naša v poradí už tretia líptáčka: **Iveta Líptáková**. Patrí jej horúca vďaka za otvorenie okna do nového divadelného videnia.

Boli tu aj ďalší, aj filmový režisér, ktorého môj nemenovaný priateľ prehovoril vybrať inscenáciu a režírovať náš súbor cestou na určité sociálne zariadenie v divadle a späť. Bol aj režisér, ktorý na akejsi divadelnej prehliadke hodnotil náš divadelný výkon na slabšie C-čko (začínajúce súbory), ale keď sme ho pozvali režírovať určité nemenované aktovky (zasvätcenci vedia, o ktoré ide), celú réžiu sme si urobili nakoniec sami. Bol aj režisér, ktorý ponúknuté prvé poldeci pil s dramatickou etúdou hodnou filmového Oskara (sňa by pil koncentrovanú kyselinu solnú), ale potom mu to povolilo... Bola aj réžia, kde sa mal pohyb po javisku diať z bodu A do bodu B a z bodu B do... atď. Bolo by teda ešte na čo spomínať, bolo tých režisérov neúrekom, každý nám dal skutočne veľa, nemôžeme nikoho zatracovať, ani my sme neboli svätcami a nie vždy boli režiséri na vine neúspechu, ale je to skoro ako pri futbale, keď sa vyhrá, vyhrali to hráči, ak sa prehrá - na vine je vždy tréner! Ďakujeme im všetkým, aj tu nemenovaným, pre nedostatok miesta, dostanú náš pohľad v budúcej pamätnici!

Pre vaše a svoje potešenie nevymýšľal,
ale sa rozepamätal Peter König

	Autor	Názov hry	Dátum premiéry	Režisér	Výtvarník scény	rep.
1.	O. Hradčanský	Keď šťastie chodí po horách	11. február 1933	V. Tábor	F. Pok	2
2.	Ridley	Polnočný vlak	6. marec 1933	J. Tláškal	F. Pok	3
3.	Bus Fekete László	Dcérušky z trafiky	25. február 1934	O. Němeček	prof. J. Brukner	3
4.	L. Fedor	Kostolná myška	14. apríl 1934	J. Kukura-Rajský	prof. J. Brukner	3
5.	M. Dubec	Sestry	9. jún 1934	J. Tláškal	prof. J. Brukner	3
6.	Dreyer	Sedemnástroční	29. september 1934	V. Tábor	prof. J. Brukner	3
7.	I. Stodola	Cigánča	17. november 1934	O. Němeček	prof. J. Brukner	3
8.		Tá naša Marča	30. marec 1935	Ľ. Jedľovský	prof. J. Brukner	3
9.	J. Palárik	Inkognito	16. november 1935	V. Tábor	prof. J. Brukner	3
10.	Nicodemi	Scampolo	6. marec 1936	F. Jesenský	prof. J. Brukner	3
11.	M. Dubec	Sestry	22. marec 1936	J. Tláškal	prof. J. Brukner	1
Súbor pripravil divadelnú súťaž v Spišskej Novej Vsi, 22– 23. II. 1936						
12.		Tajomný letec	30. september 1936	O. Němeček	prof. J. Brukner	1
13.	J. Vojnovič	Ekvinokcia	10. október 1936	J. Vrtík	prof. J. Brukner	3
14.	F. Urbánek	Pytliakova žena	14. november 1936	J. Vrtík	prof. J. Brukner	3
15.	E. Kálman	Grófka Marica	4. apríl 1937	O. Němeček, J. Průša, chor. M. Friedmanová	prof. J. Brukner	7
16.	E. Kálman	Jesenné manévry	17. október 1937	O. Němeček, J. Horák	prof. J. Brukner	4
17.	J. G. Tajovský	Smrť Ďurka Langsfelda	29. január 1938	V. Tábor	J. Vrtík	5
18.	J. Gontko	Hora volá	30. január 1939	J. Vrtík	J. Vrtík	3
19.	J. G. Tajovský	Hrdinovia	4. máj 1939	J. Vrtík	J. Ochotnický	3
20.	A. V. Suchov-Kobylin	Krečinskij sa žení	17. apríl 1942	R. Velický	J. Ochotnický	3
21.	I. Stodola	Marína Havranová	5. september 1942	Enderle, L. Nováček	ak. arch. J. Šimo-Svrček	2
10 rokov od vzniku divadelného súboru Hviezdoslav						
22.	H. Sudermann	Domov	21. november 1942	R. Velický	J. Ochotnický	4
1. miesto na oblastnej divadelnej súťaži, 3. miesto v skupine A na XVIII. Martine						
23.	F. Arnold – A. Basch	Odvážny plavec	31. december 1942	O. Němeček	ak. arch. J. Šimo-Svrček	4
24.	J. Barč-Ivan	Mastný hrniec	16. apríl 1943	R. Velický	A. Kubenko	3

25.	J. Elen	Vy, krásne Tatry malebné	24. október 1943	L. Nováček, dir. J. Farkaš	J. Ochotnický	6
26.	M. Rázus	Ahasver	1. január 1943	J. Hodorovský		3
<i>Účasť na oblastnej súťaži v Levoči</i>						
27.	J. Barč-Ivan	Matka	7. november 1943	J. Vrtík		2
28.	N. V. Gogoľ	Ženba	20. november 1943	R. Velický	ak. arch. J. Šimo-Svrček	7
<i>Účasť na celoslovenskej súťaži v Martine – 3. miesto, 19. I. 1944 vystúpenie v SND v Bratislave</i>						
29.	E. O. Neil	Dni bez konca	5. február 1944	J. Vrtík	J. Vrtík	3
30.	Andre – Pugot	Šťastné chvíle	19. február 1944	L. Nováček, dir. Roštárová	ak. arch. J. Šimo-Svrček	2
31.	J. Korbačka	Zostaňte s nami, pane	1. apríl 1944	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	4
32.	K. Balák	Anička Kováčovie (opereta)	15. august 1944	L. Nováček	J. Ochotnický	7
33.	T. Labuda	Pesnička srdca	22. október 1944	L. Nováček dir. M. Roštárová	ak. arch. J. Šimo-Svrček	6
34.	F. Urbánek	Slobodní manželja	1. marec 1945	L. Nováček		2
35.	E. Rada	Vrah	3. november 1945	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	5
<i>1. miesto na okresnej súťaži v Spišskej Novej Vsi, 2. miesto na oblastnej súťaži v Levoči (1946)</i>						
36.	K. Čapek	Matka	24. február 1946	L. Hympan		2
<i>II. miesto na oblastnej súťaži v Prešove, A. Mojšová (matka) – cena za herecký výkon</i>						
37.	J. B. Molière	Lakomec	26. apríl 1946	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	8
<i>2. miesto na XXII. Celoslovenskej divadelnej súťaži v Martine, L. Roštár cena za postavu Arpagóna</i>						
38.	F. Urbánek	Pani richtárka	14. december 1946	L. Roštár, dir. D. Nágel		6
39.	J. B. Molière	Scapinove šibalstvá	22. marec 1947	L. Roštár	J. Horák	8
<i>I. miesto na 6. oblastnej súťaži v Levoči</i>						
40.	F. Greguš	Ujo Rojko	23. marec 1947	J. Slivko	ak. arch. J. Šimo-Svrček	7
41.	Manners	Peg môjho srdca	7. máj 1947	O. Němeček		2
42.	V. Eftimiu	Človek, ktorý videl smrť	27. september 1947	M. Balúch	ak. arch. J. Šimo-Svrček	5
<i>1. miesto na I. okresnej súťaži v Levoči, L. Roštár (Filiman) – cena za herecký výkon, 15. výročie súboru</i>						
43.	Klopčič	Matka	6. november 1947	L. Roštár		2
44.	G. Dusík	Tajomný prsteň	6. január 1948	R. Nováček, dir. M. Roštárová, chor. A. Tatranská	ak. arch. J. Šimo-Svrček	9

	H. Ibsen	Nora	24. apríl 1948	L. Roštár		5
45.	1. miesto na II. oblastnej súťaži v Poprade, 4. miesto na XXIII. celoslovenskej súťaži v Martine M. Strnisková (Nora), L. Roštár – ceny za herecký výkon					
46.	Campannes – Noel	Dnes večer čakajte priateľa	28. august 1948	L. Roštár	arch. A. Kvasnica	7
47.	Isajev – Galič	Volá vás Tajmír	10. september 1948	M. Balúch	arch. A. Kvasnica	7
48.	Ľ. Podjavorinská	Čin - Čin	20. máj 1950	A. Mojšová, J. Slivko	J. Sochor	10
49.	P. Karvaš	Bašta	29. august 1950	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	2
50.	A. Arbuzov	Ďaleká cesta	7. január 1951	J. Kollár, J. Slivko	J. Horák	2
51.	V. Katajev	Belie sa plachta osamelá	27. september 1951	J. Slivko	J. Sochor, J. Horák	6
52.	J. Hollý	Geľo Sebechlebský	13. november 1954	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	23
	3. miesto na krajskej súťaži (1955), Roštár – cena za réžiu					
53.	J. B. Molière	Meštiak šlachticom	30. apríl 1955	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	6
54.	J. Lutowski	Rodinná vec	19. november 1955	J. Kollár	kolektív DO	8
	účasť na krajskej prehliadke ĽUT, súbor získal plaketu OV KSS Spišská Nová Ves					
55.	G. Solodár	V orgovánovom sade	8. máj 1956	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	4
	J. Lutowski	Nočná služba	19. december 1956	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	12
56.	1. miesto na krajskej súťaži v Kežmarku, 4. miesto na celoslovenskej prehliadke v Banskej Bystrici, L. Roštár (Dr. Machcewitz) – cena za herecký výkon					
57.	N. V. Gogoľ	Ženba	24. november 1957	L. Roštár	ak. arch. J. Šimo-Svrček	10
58.	J. Zeyer	Radúz a Mahuliena	9. máj 1958	L. Kollár		10
59.	A. Parnis	Ostrov Afrodity	1. marec 1962	K. Čillík		8
	účasť na II. DSNV, L. Roštár – osobitné uznanie za výchovnú a organizačnú prácu					
60.		Ako na to? (estrádne pásmo)	8. marec 1963	O. Šabek, chor. J. Butela a. h.		10
61.	J. Jevtušenko	Strachy mrú (pásmo poézie)	23. november 1963	J. Harničár		8
62.	E. M. Remarque	Posledná zastávka	16. február 1964	D. Karas. a. h.	A. Dimitrov a. h., Dimitrova a. h.	17
	Účasť na IV. D SNV, Viliam Šulc (Koch) – cena za herecký výkon					
63.		Tá láska (pásmo poézie)	9. apríl 1964	Ľ. Madarásová		2
64.		Estrádne pásmo	21. máj 1964	M. Lopatová		5
65.	M. Gyarfás	Panny v oblakoch	29. november 1964	M. Lopatová	ak. arch. J. Šimo-Svrček J. Buzová	20

66.	J. Pětivoký	Nie je čert ako čert	8. apríl 1965	M. Lopatová	J. Hanák a. h.	11
67.	E. de Fillipo	Filumena Marturano	30. máj 1965	L. Katuša a. h.	E. Bezáková a. h.	10
68.	P. Zvon	Tanec nad plačom	16. marec 1966	J. Pleva	ak. arch. J. Šimo-Svrček	11
Účasť na VI. D SNV, L. Roštár (gróf Richard) – cena za herecký výkon						
69.	E. Dudley – A. Watkyn	Večer príde vrah	19. jún 1966	J. Pleva	J. Pleva	13
70.	F. Molnár	Olympia	11. december 1966	J. Pleva	J. Pleva, Š. Bunta a. h.	23
71.	B. Waterstradtová	Vrtochy starej mamy	29. január 1967	M. Lopatová, chor. J. Butela	kostýmy J. Paulínyová	20
72.	L. Rachmanov	Profesor Poležajev	7. máj 1967	J. Pleva	J. Pleva	11
Účasť na VII. D SNV, L. Roštár (Poležajev) – cena za herecký výkon						
73.	E. Švarc	Zakliati bratia	29. september 1967	J. Pleva	J. Pleva	18
Účasť na VIII. DSNV, M. Šulcová (Koco Kocúrovič) – cena za herecký výkon						
74.	I. Stodola	Náš pán minister	9. december 1967	J. Pleva	Š. Bunta a. h.	30
Účasť na Haškovej Lipnici 1970, L. Roštár – cena za herecký výkon, 35 rokov od založenia DS Hviezdoslav						
75.	J. Kedro	Kuchárky z Ovseného	4. december 1968	M. Lopatová	Š. Bunta a. h.	20
Nositeľmi Zlatého Tylovho odznaku sa stali L. Roštár, V. Šulc, J. Slivko a riaditeľka PD M. Lopatová						
76.	F. Urbánek	Kamenný chodníček	22. marec 1969	D. Karas a.h., chor. J. Butela	Š. Bunta a. h.	23
Účasť na IX. D SNV, L. Roštár (Míšo) – cena za herecký výkon						
77.	L. Hellmanová	Lištičky	14. december 1969	M. Lopatová	Š. Bunta a. h.	13
Účasť na X. D SNV, G. Šefčovičová (R. Giddensová) – cena za herecký výkon, L. Roštár (B. Hubbard) – cena za herecký výkon						
78.	L. Werner	Právo na hriech	6. jún 1970	M. Lopatová	M. Lopatová, J. Paulínyová	26
79.	A. Delendik	Výzva bohom	10. december 1970	L. Roštár	Š. Bunta a. h., J. Paulínyová	18
Účasť na XI. D SNV, L. Roštár – cena za réžiu						
80.	C. Goldoni	Prefikaná vdova	2. máj 1971	M. Lopatová	Š. Bunta a. h.	17
81.	G. Šefčovičová	Estrádne pásmo	28. október 1971	G. Šefčovičová		5
82.	J. Barč-Ivan	Dva ja	17. december 1971	M. Lopatová	Š. Bunta a. h.	9
83.	O. Záhradník	Sólo pre bicie (hodiny)	25. marec 1972	B. Michalský a. h.	J. Ciller a. h.	23
Účasť na XII. D SNV, M. Lopatová (Conti), J. Gavláč (Chmelík) – ceny za herecký výkon. Účasť na 42. Jiráskovom Hronove – Hlavná cena MK ČSSR, L. Roštár (Ábel) – cena za herecký výkon. Účasť na divadelnej žatve v Martine						

84.	J. Edlis	Keď nadišlo leto	17. december 1972	L. Roštár	Ing. arch. K. Leššo	16
40 rokov od založenia DS Hviezdoslav						
85.	O. Zelenka	Košielka	7. apríl 1973	L. Farkaš a. h.	Š. Bunta a. h.	29
86.	L. Farkaš	Tri prasiatka a vlk	24. november 1973	L. Farkaš a. h.	L. Farkaš	17
87.	J. Solovič	Meridián	23. marec 1974	B. Michalský a. h.	J. Čiller a. h.	22
	<i>Účasť na XIV. D SNV – Hlavná cena MK SR. Účasť na 44. Jiráskovom Hronove – Hlavná cena MK ČSR, Účasť na VII. medzikrajovej súťaži v Táboře – G. Šefčovičová (Eva) – cena za her. výkon. Účasť na Okr. div. prehliadke v Havlíčkovom Brode – L. Roštár (Benecik) – cena za her. výkon. Účasť na VII. stredočeských div. hrách Poděbrady, festival stredoč. div. ochotníkov, Nymburk. Scénická žatva v Martine</i>					
88.	J. Solovič	Strieborný jaguár	22. február 1975	L. Farkaš	Š. Bunta a. h.	21
<i>Účasť na 8. Palárikovej Rakovej. Účasť na XV. D SNV, L. Roštár (A. Krivý) – Cena za herecký výkon</i>						
89.	G. C. Croce	Bertoldo a Bertoldino	5. marec 1976	A. Majerčík a. h.	Š. Bunta a. h.	18
	<i>Účasť na XVI. D SNV, Š. Labanc (kráľ Bibaskov) a J. Paulínyová (Markolfa) – ceny za herecký výkon</i>					
90.	N. Pogodin	Trilógia o Leninovi	21. apríl 1976	L. Roštár		1
<i>Výber diela v dramatickej skratke zostavil Š. Kekély – slávnostná akadémia k 106. výročiu narodenia V. I. Lenina</i>						
91.	Š. Kekely, Š. Labanc	Pre váš úsmev (hud.-záb. pr.)	4. september 1976	Š. Labanc	J. Nalevanko, J. Paulínyová	15
92.	J. Solovič	Zlatý dážď	28. november 1977	J. Pražmáry a. h.	A. Pražmáryová a. h.	23
	<i>Účasť na XVII. D SNV – hlavná cena MK SSR. Účasť na 47. ročníku Jiráskovho Hronova. Účasť na Scénickej žatve v Martine. Účasť na krajskej prehliadke v Spišskej Novej Vsi, Ing. P. König (Miki Benedik) – cena za herecký výkon</i>					
93.	B. Skočdopole	Hazardná hra proti nude v nedeľu	28. apríl 1978	J. Sisák a. h.	Š. Bunta a. h.	20
	<i>Účasť na XVIII. D SNV</i>					
94.	A. V. Vampilov	Príhody anjela v provinčnom hoteli	16. máj 1979	B. Michalský a. h.	Konarzevski a. h.	20
	<i>Účasť na XIX. D SNV, M. Semeš a Š. Labanc (Ugarov a Ančugin) – ceny za herecký výkon</i>					
95.	Š. Kršňák	Nevydarené jubileum	1. marec 1980	B. Michalský a. h.	M. Ferenčík a. h.	14
96.	J. Solovič	Právo na omyl	14. máj 1981	B. Michalský a. h.	V. Suchánek a. h.	16
	<i>Účasť na XXI. D SNV, cena ÚV ZDOS hereckému kolektívu za prácu na hre, Ing. Roštár (riaditeľ Tomko) – cena za herecký výkon. Účasť na 14. ročníku Palárikovej Rakovej</i>					
97.	Š. Kekely	Slovo a pieseň	27. máj 1981	L. Roštár		5
	<i>Pásmo umeleckého slova a piesne k voľbám do zastupiteľských orgánov</i>					
98.	M. Zoščenko	Čierny deň	12. jún 1982	O. Dlouhý a. h.	J. Matejka a. h.	6

99.	J. Solovič	Kráľovna noci v kamenom mori	4. december 1982	B. Michalský a. h.	J. Čáp a. h.	15
<i>Účasť na XXII. DSNV, L. Roštár (Halúza) – cena za herecký výkon, súbor – cena ONV SNV. 50 rokov od založenia DS Hviezdoslav</i>						
100.	A. V. Vampilov	Starší syn	23. február 1984	J. Simkanič a. h.	Š. Bunta a. h.	14
<i>Účasť na krajskej prehliadke v Svitavách, účasť na Scénickej žatve v Martine</i>						
101.	I. Örkény	Tóthovci	10. máj 1985	J. Simkanič a. h.	J. Findura	8
<i>Účasť na krajskej prehliadke vo Svidníku</i>						
102.	A. Galin	Retro	13. december 1986	M. Košícký a. h.	Z. Fabian a. h.	10
<i>Účasť na krajskej prehliadke</i>						
103.	Kolektív DČSSP	Agitka	20. jún 1986	Ing. L. Roštár		8
104.	C. Goldoni	Kaviarnička	19. december 1987	M. Findurová	J. Findura	8
105.	J. Solovič	Príliš odvážny projekt	7. apríl 1989	M. Bobula a. h.	M. Bobula a. h.	12
<i>Účasť na XXV. DSNV – nesúťažne. Účasť na 22. Palárikovej Rakovej, J. Gavlák – cena za herecký výkon</i>						
106.	I. Stodola	Čaj u pána senátora	3. marec 1992	M. Bobula a. h.	M. Bobula a. h.	11
<i>Účasť na krajskej prehliadke v Sabinove – 1. miesto, Ing. P. König (Slivka) – cena za herecký výkon, Účasť na Belopotockého Mikuláši – 2. miesto, M. Liptáková (pani ministrová), J. Gavlák (Lopuškin), Ing. Roštár (Sekera) – ceny za herecké výkony</i>						
106a.	P. O. Hviezdoslav, M. Š. Trnavský, E. Suchoň	Len pravdy ctím si prostý obličaj	11. február 1993	V. Peták		2
107.	Ján Chalupka	Všetko naopak	16. apríl 1993	M. Bobula a. h.	M. Bobula a. h.	16
<i>1. miesto na krajskej súťaži v Sabinove, E. Kopperová (Johanka) – cena za ženský herecký výkon. Účasť na XXVI. Pallárikovej Rakovej, M. Dulová-Brozmanová (Anička) – cena za ženský herecký výkon. Účasť na XXVII. D SNV, M. Dulová-Brozmanová (Anička) – cena za ženský herecký výkon, Účasť na nultom ročníku festivalu J. Roháča v Nitrianskom Pravne</i>						
107a.	M. Rufus, V. Hugo, W. Saroyan, P. O. Hviezdoslav, M. Š. Trnavský, J. Brahms	Kto je to dieťa (Recitačno-hudobné pásmo k príležitosti roku dieťaťa.)	28. december 1993	V. Peták	V. Peták	2
108.	Jiří Šotola	Možno je na streche kôň	6. január 1995	M. Bobula a. h.	M. Bobula a. h.	7
<i>2. miesto na krajskej súťaži v Sabinove, M. Liptáková (Anka) – cena za ženský herecký výkon. Účasť na XVIII. DSNV nesúťažne a. h.)</i>						
109.	A. P. Čechov	Pytačky, Svadba (jednoaktovky)	7. jún 1996	J. Zeman a. h.	J. Zavorský a. h.	6
<i>Účasť na XXIX. D SNV</i>						

110.	L. Štúr, J. Botto, S. Chalupka, V. Mihalík, A. Sládkovič, J. Kráľ, H. Škultéty, M. Š. Trnavský a slovenské ľudové piesne	Slovo na čase	6. apríl 1995	V. Peták	V. Peták	7
111.	P. Horov. P. Kostra, J. Motulko, S. H. Vajanský, M. Rúfus, V. Turčány	Vianočné intermezzo Letí tá pieseň s novou nádejou	20. december 1996	V. Peták	V. Peták	0
112.	Vybratá poézia	Ďeň matiek	19. máj 1997	V. Peták		0
113.	Vybratá poézia a piesne	Tichá noc (...prišla si domov láska moja...)	13. december 1997	V. Peták		0
114.	J. B. Molière	Zdravý nemocný	13. jún 1998	T. Rosický a. h.	J. Válek a. h.	16
<i>Účasť na XXX. DSNV – nesúťažne. Účasť na prehliadke seniorských súborov Belá-Dulice</i>						
115.	P. O. Hviezdoslav	Moja cesta životná nebola ver hladá...	24. február 1999	V. Peták	V. Peták	0
<i>Slávnostná akadémia pri príležitosti 150. výročia narodenia P. O. Hviezdoslava</i>						
116.	I. Bukovčan	Takmer božský omyl	30. apríl 1999	A. Medúz a. h.	ing. E. Labaj a. h.	10
<i>Účasť na krajskej súťaži v Trebišove, J. Gavláka (prof. Jordan) – cena za mužský herecký výkon</i>						
116a.	B. Pasternak, E. Rostand, J. Botto, P. Zvon, M. Š. Trnavský	Herec romantického páťosu (večer k nedožitým 80. rokom M. Hubu)	12. november 1999	V. Peták		0
117.	J. Hubač	Stará dobrá kapela	28. apríl 2000	T. Rosický a. h.	ing. E. Labaj a. h.	12
<i>Účasť na krajskej súťaži v Trebišove</i>						
118.	W. Kohlhaase, R. Zimmerová	Ryba pre štyroch	4. september 2000	P. Cibula a. h.	P. Cibula	11
<i>Účasť na IV. ročníku festivalu A. Jurkovičovej v Novom Meste nad Váhom – 1. miesto. Účasť na krajskej prehliadke v Trebišove – 1. miesto. Účasť na XXXI. DSNV – 2. miesto, Účasť na 71. Divadelnej žatve v Martine – víťaz celoslovenskej súťaže</i>						

119.	Slovenskí a svetoví autori	Dobré sa vidí iba srdcom (večer slávnych monológov a dialógov z európskej a svetovej klasiky)	17. január 2001	V. Peták	V. Peták	9
<i>Večer slávnych monológov a dialógov z európskej a slovenskej literatúry</i>						
120.	H. Hesse - I. Liptáková	Sen o Augustínovi	13. apríl 2002	I. Liptáková a. h.	J. Čech a. h.	5
<i>Účasť na Belopotockého Mikuláši. I. Liptáková – cena za osobité autorské videnie prozaického textu.</i>						
121.	J. B. Molière	Lakomec	13. marec 2003	T. Rosický a. h., Albín Medúz, a. h.	J. Čech a. h.	8
<i>Účasť na krajskej súťaži v Trebišove, účasť na XXXII. D SNV, J. Gavlaček – cena za herecký výkon (Harpagón), pre súbor – cena SOS SNV</i>						
121a.	M. Rufus,, G. Dusík, E. H. Grieg, W. A. Mozart, J. Brahms, J. S. Bach	Vianoce detí, A veľké deti Vianoc (pásmo vianočnej hudby, spevu a slova)	11. december 2004	V. Peták	V. Peták	0
122.	J. C. Hronský, I. Liptáková	Jozef Mak	26. február 2005	I. Liptáková a. h.	J. Čech a. h.	11
<i>Účasť na krajskej súťaži, účasť na XXXIII. D SNV, účasť na 13. Celoslovenskom festivale divadelných hier s dedinskou tematikou, 1. Miesto a cena diváka, J. Paulinyová – cena za herecký výkon (Doba) M. Strnad – cena za herecký výkon (Ján Mak). Účasť na 39. ročníku Palárikovej Rakovej 1. miesto, J. Paulinyová – Cena za herecký výkon, A. Liptáková – cena za herecký výkon (Maruša). Účasť na Divadelnej žatve v Martine, J. Paulinyová – medaila I. Licharda</i>						
123.	M. Jókai, A. Medúz	Levočská biela pani	31. marec 2006	A. Medúz, a. h.	A. Medúz, a. h., J. Čech, a. h.	2
<i>Účasť na krajskej súťaži v Trebišove, odporúčaný postup na celoslovenskú prehliadku</i>						
124.	J. Milčák, I. Liptáková	Klietka	12. máj 2007	I. Liptáková	J. Čech	7
<i>Účasť na krajskej súťaži v Trebišove, P. König – cena za herecký výkon. Účasť na 40. Ročníku Palárikovej Rakovej, 3. Miesto, P. König – cena za herecký výkon, I. Liptáková – cena za dramaturgiu</i>						
125.	O. Záhradník	Sólo pre bicie (hodiny)	8. december 2007	P. Karpinský	J. Čech	
<i>Účasť na 41. ročníku Palárikova Raková, cena za herecký výkon P. König (Ábel)</i>						
126.	Š. Šimko	Koperdani (Odvrhnuté deti)	18. apríl 2009	I. Liptáková	J. Čech	15
<i>Účasť na Krajskej scénickej žatve v Trebišove, 2. miesto a postup na celoslovenskú súťažnú prehliadku Tlmačské činohranie Tlmače, diplom za žánrový prínos, účasť na 43. ročníku Palárikova Raková, 1. miesto, cena za herecký výkon A. Kačírová (Matka), účasť na 17. festivale divadelných inscenácií dolnozemskej Slovákov (DIDA) v Pivnici (Srbsko)</i>						
127.	V Eftimiu	Človek, ktorý videl smrť	19. február 2011	A. Medúz, a. h.	J. Čech	5
<i>Účasť na Krajskej scénickej žatve v Trebišove, 3. miesto</i>						

	Z. Zemaníková	Pesničkové nevesty	31. marec 2012	I. Liptáková	I. Liptáková, L. Valenčíková	5
128.	<i>Účasť na 16. ročníku prehliadky Detské divadelné Košice, 1. miesto, cena detskej poroty za herecký výkon P. König (Bumbalác) a postup na 21. ročník celoslovenskej súťaže ochotníckych súborov Divadlo a deti v Rimavskej Sobote, 3. miesto.</i>					
129.	F. Urbánek	Bludár	8. december 2012	E. Spišák, a. h.	J. a M. Doubrava, a. h.	3
	<i>Účasť na 46. ročníku Palárikova Raková, 2. miesto Cena mesta Čadca, D. Švolíková a. h. cena za ženský herecký výkon</i>					
130.	I. Stodola	Náš pán minister	24. január 2015	A. Medúz, a. h.	J. Čech	4
	<i>Účasť na 48. ročníku Palárikova Raková, 3. miesto Cena KKN Bratislava (porota mladého diváka)</i>					
131.	G. B. Shaw	Živnosť pani Warrenovej	29. jún 2016	J. Novysedlák, a. h.	E. Labaj	0
132.	V. Mináč, M. Lasica, A. Medúz	Výrobca šťastia	3. december 2018	A. Medúz	P. Halásová	4
133.	A. Medúz	Kar	14. máj 2022	A. Medúz	A. Medúz	4

Písali o nás...

Náša nepretržitá činnosť a následné publikovanie dosiahnutých umeleckých úspechov - menej v médiách, viac vo vydávaných pamätniciach (od roku 1992 v päťročnej periodicite), je dôvodom záujmu študentov Filozofickej fakulty, Inštitútu estetiky a umeleckej kultúry, Prešovskej univerzity v Prešove o náš divadelný súbor. Táto skutočnosť umožňuje analyzovať dianie v súbore, získané informácie systematicky hodnotiť, sumarizovať, a tak prispieť k ucelenej predstave o účinnosti jeho práce v oblasti amatérského divadla.

HISTÓRIA JEDNEJ LÁSKY (Divadelný súbor Hviezdoslav), diplomová práca z roku 2001 od študentky Denisy Grábovej je prvou známou štúdiou. Venovala ju svojmu starému otcovi, Ladislavovi Nováčkovi, ktorý bol jedným s najaktívnejších členov nášho súboru v rokoch 1941 - 1949.

Z HISTÓRIE DIVADELNÍCTVA NA SPIŠI je úvodnou časťou knihy Spišské divadlo v súradniciach času a priestoru, ktorá vyšla v roku 2006, t. j. pred rokom päťdesiatročnice Spišského divadla v roku 2007. Svoje miesto

si v nej našiel aj náš divadelný súbor, ktorý v kapitole SÚBOR HVIEZDOSLAV AKO JEDEN Z PREDCHODCOV PROFESIONÁLNEHO DIVADLA NA SPIŠI je hodnotený Jánom Slivkom a v príslušnej časti Obdobie Podtatranského divadla - Stálej (ochotníckej) scény a Divadelného súboru Janka Borodáča (1964 - polovica 80-tych rokov 20. storočia) dostal priestor uviesť svoje poznatky aj Peter König. V dokumentačnej časti je uvedený aj PREHLAD PREMIÉR súboru HVIEZDOSLAV od roku 1932 po rok 2006, teda rok vydania knihy i niekoľko fotografií z predstavení súboru v rokoch 1972 - 2006.

POSLEDNÉ DESAŤROČIE divadelného súboru Hviezdoslav, diplomová práca z roku 2012 študentky Bc. Lenky Kráľovej je ďalšou štúdiou mapujúcou činnosť súboru v rokoch 2002 - 2011. Analyzuje aj divadelné predstavenie Koperdani (Odvrhnuté deti), premiéra 18. apríla 2009, réžia I. Liptáková.

MEDAILÓN HERCA ochotníckeho divadelného súboru Hviezdoslav v Spišskej Novej Vsi, Peter König, bakalárska práca z roku 2014 od študenta Pazeru. Skúma menovaného herca v troch kapitolách, jeho pôsobenie v štyroch súboroch.

Niekoľko prác o našom súbore (zatiaľ päť) je spracovaných v rámci stredoškolskej odbornej činnosti.

I v reprezentačnej knihe STOROČNÁ CESTA MIESTNEHO ODBORU MATICE SLOVENSKEJ V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI vydané v roku 2020 je kapitola Ochotnícke divadlo a Divadelný súbor Hviezdoslav z pera Petra Königa, ktorá hodnotí spoluprácu súboru s miestnym odborom Matice slovenskej od svojho vzniku po súčasnosť.

Najvzácnejšou a najucelenejšou prácou je však kniha s názvom DIVADLO OSOBITÝCH FUNKCIÍ DIVADELNÝ SÚBOR HVIEZDOSLAV z pera Mgr. Evy Kušnírovej, PhD., Filozofická fakulta, Prešovská univerzita. Kniha bola vydaná v roku 2017, v rozsahu 305 strán, skladá sa z deviatich kapitol a je doplnená o zoznam bibliografických odkazov a šesť príloh.

Vážme si teda tú skutočnosť, že naša činnosť je pod drobnohľadom ľudí, ktorí svoj život zasväcujú estetike divadelného umenia. Ich postrehy, názory, odporúčania či úvahy môžu nášmu ďalšiemu divadelnému snaženiu len pomôcť, ale to si musíme z nich aspoň niečo osvojiť a uplatniť!

Jozef Náčin
predseda súboru

Vít Tábor
tajomník

J. Špička
pokladník

Ján Kukura
zapisovateľ

**Prvý výbor Divadelného združenia Hviezdoslav
ustanovený 3. decembra 1932**

J. Tláškal
režisér a člen výboru

J. Brukner
scénograf

O. Němeček
herec a člen výboru

N
Kdolska myšle 1937
Niměck
14. 4. 1934
(11)
12 em (4) Kdolska myšle
88

A black and white photograph of a group of eleven people, likely a family, posed for a formal portrait. The group includes men, women, and a young boy. The men are dressed in formal attire, including suits and a tuxedo. The women are wearing dresses. The young boy is sitting on the floor in the foreground. The background features a draped curtain and a framed picture on the wall.

N. V. Gogol: Revízor, premiéra
v marci 1931 v podaní Odbočky
Čs. obce legionárskej spolu so Zväzom
Čs. rotmajstrov v Spišskej Novej Vsi.

Tažní ptáci, premiéra 6. marec 1932
v podaní Zväzu Čs. rotmajstrov
v Spišskej Novej Vsi.

Tieto predstavenia vyvolali potrebu
stáleho dramatického krúžku. Väčšina
aktérov z týchto predstavení vytvorila
základ Divadelného sdruženía
Hviezdoslav.

Premiéra 29. 10. 1933

„My všetci tu na tomto fotto zhromaždení veríme, že NOVÉ ČASY IDÚ.“
Foto z inscenácie, ktorá doteraz nebola v prehľade odohraných inscenácií uvádzaná. (Viac viď. v texte 85 rokov činnosti...)

Jedna z prvých reakcií dobovej tlače na druhú premiéru
(6. marec 1933) novovzniknutého divadelného
zdzruženja Hviezdoslav s názvom Polnočný vlak.

— Polnočný vlak v Spiš. Novej Vsi.
V rámci osláv 83. narodenín p. prezidenta
dňa 6. marca novozaložený divadelný spol-
ok „Hviezdoslav“ predstavil „Polnočný vlak“
hru v 3. dejstvách od Arnolda Ridleya a
v preklade Vančuru. Režiu mal prof. Jaros-
lav Tláškal a scénickú úpravu architekt B.
Pok. Herci do jedného zvládli dokonale
svoje úlohy. Sl. M. Miklášková, pl. H. Koš-
tálová, pl. A. Cintrňáková dobre hraly úlohy
prestrašených cestujúcich, O. Nemeček, V.
Tábor svojimi výkonnými sa pridružili a dali
dobrý celok. V. Bartoníček v úlohe podľud-
ného železničiaru podal výborný výkon. Pl.
Nemečková zmožila svoju veľmi ťažkú úlohu
ľahko v osobe pomáľanej dámy a pomoc-
nice zlodějov. B. Morávek a B. Pok v úlo-
hách podľudníkov sa výborne osvedčili. Naj-
lepší ovšem bol Fr. Kostečka v úlohe de-
tektíva, ktorý podal skvelý výkon a stále v
smiechu držal obecenstvo. Na celej hre bolo
viď premyslenú a svedomitú prácu všet-
kých hercov. Tláškalova režia brilírovala na
nedostatočne vystrojenom javisku. Scenická
úprava architekta Poka bola príliehavá. Len
smele a vytrvale ďalej za cieľom. Milé je
poznamenať, že divadlo do posledného mie-
sta bolo obsadené.

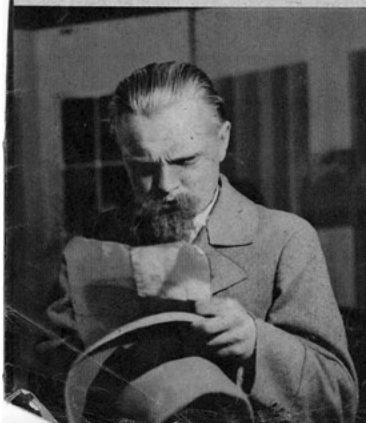
Ivan Stodola: Cigánčňa, premiéra 17. 11. 1934. „Salónna komédia“ ako ju autor nazval. Je v nej nastolený problém rasového spolužitia Rómov s ostatnými obyvateľmi a sociálny problém vydaja nemanželského dievčatá do majetnej rodiny. V roku 1933 bola uvedená aj na javisko SND v réžii j. Borodáča.

M. Gotko: Hora volá, premiéra 30. január 1939 v réžii J. Vrtíka. Je to jediná hra tohto autora. Uplatnil v nej princíp kriminálnej drámy. V roku 1937 ju uviedlo SND. Na snímke je prvá vpravo A. Mojšová, jedna zo ženských opôr súboru.

Druhý krúžok, určený pre pohostinské vystúpenie na scéne Národného divadla v Bratislave, bolo Divadelné združenie Hviezdoslav pri MOMS zo Spišskej Novej Vsi.
Dolu: Scény z predstavenia tohto krúžku, ktorý zahral »Ženbu« od N. V. Gogoľa v režii M. Baču.

Vzácný dokument z dobovej tlače (december 1944) znázorňujúci scény z predstavenia ŽENBA od N. V. Gogoľa v podaní divadelného krúžku Hviezdoslav pri MO MS. Tento dokument oznamuje pohostinné vystúpenie súboru s jedným dejstvom tejto hry na scéne Národného divadla v Bratislave.

Divadelné združenie HVIEZDOSLAV
pri Miestnom odbore Matice slovenskej

predslavi sa
presne o hodine

hrou o troch dejstvách

ŽENBA

od N. V. Gogoľa.

Z ruštiny preložili: Houdeková-Kubányi. Režia: Rudolf Velický.
Scéna: Šimo-Svrček. Kostýmy: Mária Ilavská.

Osoby a obsadenia:

Agafia Tichonovna, mladucha		Margita Fabiánová
Arina Pantelejmonovna, tetka		Margita Soltésová
Tekla Ivanovna, nahováračka		Adela Kafková
Ivan Kuzmič Podkolesin, dvorný rada		Ján Vrtík
Ilija Fomič Kočkarov, jeho priateľ		Rudolf Velický
Ivan Pavlovič Pratenica, exekútor		Ladislav Rošťár
Anučkin, por. pech. v. v.		František Valenčík
Ževakin, námorník v. v.		Ladislav Nováček
Dušaša, slúžka		Marta Strnišková
Štefan, sluha		Jozef Ochotnícky

Dlhšia prestávka len po prvom dejstve.

...to bolo len pre naplnenie spojkovej po-
kladnice. Sdruženie dosiahlo pekných výsledkov aj
na divadelných závodoch, ktoré sú meradlom výkon-
nosti div. krúžkov a to nielen na závodoch oblast-
ných v Levoči a Prešove, ale aj celoslovenských
v Turč. Sv. Martine. Úspešné pohostinské vystúpenie
na javisku Národ. divadla v Bratislave vo februári
1944 s Gogolovou »Ženbou« bolo najvyšším uzna-
ním, aké sa môže ochotníckemu krúžku dostať. Popri
všetkých týchto radostných faktoch musíme si pri-
znať aj nedostatky, ktoré sa počas 15 rokov dosť
často vyskytli, čo je však pri namáhavej, nehonoro-
vanej a často aj nedocenennej kultúrnej práci bežný
zjav. Tak si možno vysvetliť značné výkyvy v čin-
nosti sdruženia...

Naštudovanie
inscenácie
J. Korbačku
ZOSTAŇ S NAMI,
PANE, premiéra
1. 4 1944, bola
reakciou súboru
na nútený odchod
režiséra a herca
Rudolfa Velického
do Michaloviec.
Dôvodom odchodu
bola príprava
jednoaktoviek
A. P. Čechova
KONSKÉ
PRIEZVISKO
a PYTAČKY, pričom
súčasťou prestávky
medzi týmito
jednoaktovkami
boli programované
ruské piesne. To
spôsobilo zákaz
týchto predstavení.
Písal sa január
1944...!

„Zostaň s nami, Pane...“ v Spišskej Novej Vsi

Divadelné združenie „Hviezdoslav“ pri Miestnom odbore Matice slovenskej v Spišskej Novej Vsi predstavilo sa 1. a 2. apríla t. r. v mestskom divadle, Korbačkovou revizionistickou hrou: „Zostaň s nami, Pane...“

Práca v divadelnom združení „Hviezdoslav“ po pekných začiatkoch, účasti na divadelných pretekoch v Turč. Sv. Martine a pohostinskom vystúpení na scéne ND v Bratislave akosi stagnovala, najmä pre stratu dvoch vedúcich funkcionárov združenia R. Velického a J. Vrtíka. Ako však z tohto predstavenia vidno, združenie sa vzhopilo aj po tomto údere zásluhou najmä mladších členov. Tento raz vybrali si novovekí ochotníci menej náročnú hru a môžeme konštatovať, že šťastlivo voľili. Dej hry odohráva sa v prevratových novembrových časoch r. 1938 na slovenskej dedine v krajoch odtrhnutých zo slovenského národného tela nemilosrdným a nespravodlivým viedenským verdiktom. Réžii môžeme vytknúť azda nevhodné obsadenie niektorých úloh, nezodpovedajúce naturelu ich predstaviteľov. Ináč však režisérsky debut L. Roštára bol dobrý a svedomite vypracovaný. Úlohy si dobre zastali M. Strníšková, J. Bajtoš a T. Bodák. Dúfame, že novoveskí ochotníci nám ešte v tejto sezóne pripravia niekoľko hodnotných podnikov.

ju

Valné zhromaždenie Mestského div. sdruž. Hviezdoslav

V nedeľu 11. januára t. r. konalo sa vo veľkej sieni mestského domu valné zhromaždenie MDS „Hviezdoslav“.

Valné zhromaždenie otvoril a viedol predseda J. Maňuch, po jeho privete a prečítaní pozdravných telegramov o poslaní ochotníckeho divadla prehovoril osvetový inšpektor M. Vojtaš. Potom spomenul predsedu Maňucha 15 rokov trvania divadelného združenia a odovzdal čestné diplomy zaslúžilým ochotníkom.

Nasledovali zprávy funkcionárov a voľby nového výboru. Za predsedu bol zvolený I. Bolčík, notarsky riaditeľ, za podpredsedov J. Maňuch a J. Malučký. Tajomníčkou je N. Pellerová, pokladníkom M. Antai, revizormi O. Nemeček a F. Šustek, správcom majetku M. Dobrovský, vedúcim režisérského krúžku L. Roštár, novozaloženého technického krúžku J. Šimo-Svrček. Zvolený bol tiež 9—členný výbor.

Novému výboru blahoželáme k zvoleniu a želáme mu veľa chuti do ďalšej práce.

Správa z dobovej tlače k 15. výročiu
vzniku Divadelného súboru
Hviezdoslav.

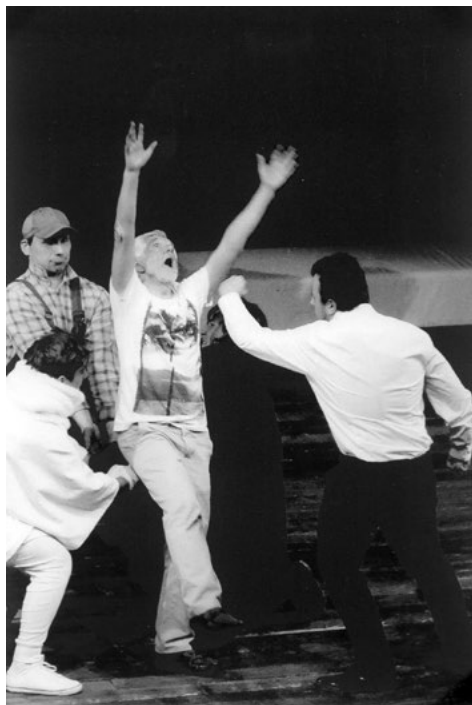
Výstava artefaktov divadelného súboru Hviezdoslav v priestoroch Spišského múzea (december 2017 – január 2018)

Výrobca šťastia

2018

Kar
2022

V závere tejto pamätnice hodnotiacej deväťdesiat rokov činnosti ochotníckeho divadelného súboru Hviezdoslav patrí úprimné poďakovanie organizáciám, podnikom i jednotlivcom, ktorých aktívna pomoc sa významnou mierou podieľala na úspešnom pôsobení súboru. Sú to konkrétne:

**MESTSKÉ
KULTÚRNE
CENTRUM**

Mestské kultúrne centrum, je už nekonečný počet rokov našim zriaďovateľom a s veľkým porozumením reaguje na naše požiadavky, zastrešuje a propaguje i finančne podporuje našu činnosť.

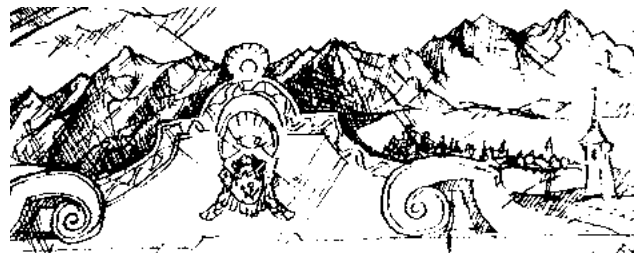
**DOM MATICE
SLOVENSKEJ**

Miestny odbor Matice slovenskej, pod vedením Mgr. Jolany Prochotskej, s ktorou divadelný súbor intenzívne spolupracuje pri realizácii poetických popoludní - stretnutí s významnými básnikmi slovenskej literatúry.

**SPIŠSKÉ
DIVADLO**

Spišské divadlo na čele s Mgr. art. Radovanom Michalovom, ktorý ochotne reagoval na naše požiadavky o poskytnutie divadelných priestorov na záverečné skúšanie a premiéry inscenácií.

Veľké poďakovanie patrí našim dlhoročným sponzorom, ktorí so vzácnym porozumením podporujú našu činnosť materiálne a finančne. Bez ich štedrosti by naše snaženie bolo podstatne zložitejšie a preto im patrí naše úprimné poďakovanie.

Za svoju nekonečnú trpezlivosť a ochotu patrí naša maximálna vďaka Lucianovi Cmorejovi, ktorú túto pamätnicu uviedol do tej podoby, ktorú teraz dostávate do svojich rúk.

BETÓN-SPIŠ

VÝROBA A DOPRAVA BETÓNU

Pohrebná služba

Rastislav Findura

Slovenská 8, 052 01 Spišská Nová Ves, tel.: 053/446 70 70